

Årsrapport 2014

Nasjonalt kunnskapssenter
om vold og traumatisk stress a/s

Innhold

Om senteret	2
Noen nøkkeltall for 2014	3
10 år med forskning om vold og traumatisk stress.....	4
Introduksjon til virksomheten.....	5
Årets aktiviteter og resultater.....	9
Vold og overgrep i nære relasjoner	9
Katastrofer og stressmestring.....	12
Tvungen migrasjon, traumatisering og flyktningehelse.....	14
Organisasjon	16
Styret 2014.....	18
Styrets årsberetning.....	19
Årsregnskap	22
Revisors beretning	38
KATALOG	40
Forsknings- og utviklingsprosjekter	41
Publikasjoner 2014.....	53

Om senteret

Nasjonalt kunnskapssenter om vold og traumatisk stress (NKVTS) ble stiftet 17. november 2003. Selskapet er et datterselskap av UNIRAND AS, som er heleid av Universitetet i Oslo.

Senterets oppgaver er forskning, utviklingsarbeid, undervisning, formidling og veiledning innen temaene:

- Vold og overgrep i nære relasjoner
- Traumatiserte flyktninger/asylsøkere
- Katastrofer og stressmestring

NKVTS skal utvikle, vedlikeholde og spre kunnskap og kompetanse som kan bidra til å forebygge vold og traumatisk stress, og til å redusere de helsemessige og sosiale konsekvensene av vold og traumatisk stress.

Senteret har et spesielt ansvar for barn og unge innenfor disse temaene og skal utvikle kunnskap om både ofre og overgripere. Målet med forskningen er å avdekke omfang, årsaker og konsekvenser av vold og traumer i befolkningen, og hva som er virksomme tiltak for forebygging og behandling. Senteret skal også bidra til økt forståelse av vold og traumer.

Senteret samarbeider med de fem regionale ressursentrene om vold, traumatisk stress og selvmordsforebygging (RVTS) samt relevante kliniske miljøer, forskningsinstitusjoner og faginstanser nasjonalt og internasjonalt.

Sammen med Senter for rus- og avhengighetsforskning (SERAF) og Nasjonalt senter for selvmords-forskning og forebygging (NSSF), har senteret ansvar for innholdet i Master i psykososialt arbeid - selvmord, rus, vold og traumer ved Universitetet i Oslo.

Alle rapporter og notater fra senteret er tilgjengelige i fulltekst på våre hjemmesider www.nkvts.no under "publikasjoner".

Senteret gjennomfører prosjekter som er finansiert av departementer og direktorater, Norges forskningsråd, frivillige organisasjoner og andre.

Bak opprettelsen og driften av senteret står: Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet, Helse- og omsorgsdepartementet, Justis og beredskapsdepartementet og Forsvarsdepartementet.

Kontaktinformasjon på www.nkvts.no

Noen nøkkeltall for 2014

	2014	2013	2012
Omsetning i MNOK	67,5*	66,2*	51,9*
Totalt antall ansatte pr 31.12	73	79	62
Antall FoU-ansatte pr 31.12	66	65	52
Antall prosjektansatte pr 31.12	34	42	27
Antall årsverk utført	56**	58,46	50,5
Antall FoU-årsverk utført	48,8**	48,13	41,2
Antall FoU-prosjekter	48	46	38
Rapporter og internettpublikasjoner	5	8	6
Artikler i tidsskrift med fagfelleevaluering	44	43	44
Bøker	1	3	3
Bidrag til antologier	6	6	7
Presentasjoner på nasjonale seminar og konferanser	23	24	24
Presentasjoner på internasjonale seminar og konferanser	43	36	53
Avlagte doktorgrader på NKVTS-materiale	3	2	4
*Inkluderer ekstraordinære tildelinger til prosjekter som kom sent på året.			
**Ny regnemåte i forhold til tidligere, men antall årsverk har økt.			

10 år med forskning om vold og traumatisk stress

I 2014 feiret NKVTS 10-års jubileum. Det har vært 10 år med omfattende kunnskapsproduksjon på våre temaområder. Vi er godt etablert i rollen som nasjonalt

kunnskapssenter. Vi driver forskning på internasjonalt nivå som gir oss nødvendig faglig legitimitet nasjonalt. Vi driver forskning og formidling som kommer praksisfeltet i vid forstand til gode, og som beslutningstakere i departementer og direktorater kan legge til grunn.

Helhetlig forskning på vold og traumefeltet betyr at vi må drive forskning på tre nivå. Forskning på *befolkningsnivå* gir kunnskap om fenomenene og omfanget av vold og traumer, risikofaktorer, hvilke grupper utsettes for hva, hva er mulige årsaksfaktorer og virksomme tiltak for å forebygge. Forskning på ulike *grupper av utsatte* kan gi svar på hvordan og hvorfor ulike mennesker erfarer, opplever og forstår vold og potensielt traumatiserende hendelser ulikt, hvem som får psykiske lidelser, dårligere fungering, hvem klarer seg godt og hvorfor, hva er prosessene og forløpene, hvilke tiltak virker og hvordan oppleves hjelpeapparatet for de utsatte. Og forskning på «*kliniske*» *populasjoner* gir kunnskap om hva som er virksomme intervensjoner for de som trenger hjelp, hvorfor og hvordan virker intervensjonene, hva kjennetegner de som ikke klarer seg bra og utvikler symptomer og

dårligere fungering. Forskingen på NKVTS dekker disse tre nivåene. Vi driver longitudinelle prosjekter og bygger datasett for videre forskning.

Gjennom 10 år har vi hatt et godt samspill med våre oppdragsgivere – Helse- og omsorgsdepartementet, Barne- og likestillingsdepartementet, Justis- og beredskapsdepartementet og Forsvarsdepartementet – og med Helsedirektoratet som koordinator og vår hovedkontakt. Gjennom dialog har vi sammen identifisert behov for kunnskap. Målet er mer kunnskapsbaserte tjenester og beslutninger.

Jeg vil takke våre oppdragsgivere for godt samarbeid, for spennende oppdrag og utfordringer gjennom 10 år. Jeg takker alle ansatte for god innsats. Takk også til styret for godt samarbeid og støtte. Og takk til deltakerne i våre forskningsprosjekter, samarbeidsparter i forskningen, i praksisfeltet, i masterprogrammet og NAKMI, NSSF og RVTS-ene.

Vår visjon er «et bedre liv for berørte av vold og traumer». Vår ambisjon er å få kunnskap ut til dem som møter berørte i alle deler av helsetjenesten, i skolene, i politi- og rettsvesenet og ikke minst i barnevernet. Vi er på vei, men ikke i mål. For å forebygge, avdekke og bistå på god nok måte i alle deler av hjelpeapparatet, trenger vi mer kunnskap og kompetanse. NKVTS tar ansvaret for forskningen og for å bidra til at kunnskapen implementeres i praksisfeltet og hos beslutningstakere.

Inger Elise Birkeland

Inger Elise Birkeland, Direktør

Introduksjon til virksomheten

Nasjonalt kunnskapssenter om vold og traumatisk stress, ble opprettet i 2004. I vedtektene heter det at «Selskapets formål og hovedoppgave er kunnskapsutvikling gjennom forskning på området vold og traumatisk stress. Selskapet skal også drive utviklingsarbeid, utdanning og veiledning. Senteret skal ha et tverrfaglig og interdisiplinært perspektiv og omfatte studier av biologiske, psykologiske, sosiale, kulturelle og rettslige betingelser. Senteret skal knytte sin virksomhet opp mot praksisfeltet/klinisk virksomhet.»

2014 var første år av perioden for senterets nye strategi, gjeldende for 2014-2018. De viktigste endringene i den nye strategien er økt fokus på å bygge opp gode datasett på alle temaområder. Det er de longitudinelle studiene som gir best kunnskap om hvordan fenomener endrer seg over tid, om årsak-virkning og effekt av tiltak. Den nye strategien medfører også økt satsning på formidling til praksisfeltet. Forskningen ved NKVTS er delt inn i følgende tre temaområder:

- 1) vold og overgrep i nære relasjoner,
- 2) katastrofer og stressmestring, og
- 3) tvungen migrasjon, traumatisering og flyktningehelse.

Gjennom året har vi arbeidet videre med pågående forsknings- og utviklingsprosjekter og planlagt og startet opp nye. Totalt hadde NKVTS 48 pågående forsknings- og utviklingsprosjekter i 2014, fordelt på de tre temaene. Dette er både prosjekter gitt i oppdrag fra våre oppdragsdepartementer og finansiert over vår grunnbevilgning, prosjekter finansiert av både oppdragsdepartementer og eksterne, og prosjekter finansiert utelukkende med eksterne midler. Med økt seniorkompetanse ved senteret øker muligheten for å skaffe ekstern finansiering. Det er et mål for senteret å søke ekstern finansiering. Dette for å utvide og styrke kunnskapsgrunnet

på våre områder ut over de rammer som grunnfinansiering gir.

Justis- og beredskapsdepartementets femårige forskningsprogram om vold i nære relasjoner, «Voldsprogrammet», har også stått sentralt i NKVTS' arbeid i 2014. NKVTS har identifisert forskningsbehov og prioritert tre innsatsområder for Voldsprogrammet. Vi har foreløpig definert syv ulike forskningsprosjekter som skal starte i 2015.

2014 var også året omfangsundersøkelsen om vold og voldtekt i den voksne befolkningen ble lansert. Tre statsråder var til stede på pressekonferansen der rapporten ble overlevert, og bidro på den måten til å sette vold og seksuelle overgrep på medienes dagsorden.

Ellers i året har forskere ved senteret blant annet bidratt til oppdatering av veiledere, og utvikling av nye. Blant annet er det igangsatt arbeid med å utvide «Håndbok for helsepersonell om fysisk barnemishandling» til også å gjelde tannhelsetjenesten og helse- og omsorgstjenesten i kommunene. Forskere ved senteret har bidratt inn i arbeidet med å revidere veilederen om psykososiale tiltak ved kriser, ulykker og katastrofer. Det er også startet opp et arbeid med å utvikle en ny veileder om vold i nære relasjoner for helse- og omsorgstjenesten i kommunene.

Undervisning

NKVTS driver forskningsformidling gjennom utviklings- og informasjonsarbeid, utdanning, veiledning og rådgivning. I det ligger et ansvar for kompetansebygging for kvalifisert tjenesteproduksjon på våre områder. Det gjøres dels gjennom enkeltoppdrag som undervisning i UoH-sektoren, gjennom vårt eget masterprogram, og gjennom bistillinger (professor/1.amanuensis II-stillinger).

NKVTS har sammen med Nasjonalt senter for selvmordsforskning og -forebygging og Senter for rus- og avhengighetsforskning ansvaret for det faglige innholdet i masterprogrammet Psykososialt arbeid -

selvmord, rus, vold og traumer ved Universitetet i Oslo.

Masterprogrammet står for den største andelen undervisning på NKVTS, og er et prioritert satsingsområde for opplæring og kunnskapsformidling til fagpersonell i tjenesteapparatet. Mer enn 50 % av all undervisning i masterprogrammet, studieretning vold og traumatisk stress, utføres av NKVTS-ansatte.

NKVTS har ansvar for pensum, timeplan, undervisning, sensur, veiledning og koordinering og gjennomføring av undervisningsuker.

I 2014 har NKVTS gjennomført 3 undervisningsuker for studieretning vold og traumatisk stress. Hver modul avsluttes med eksamen. Det er god gjennomføringsandel av mastergradene i studiet.

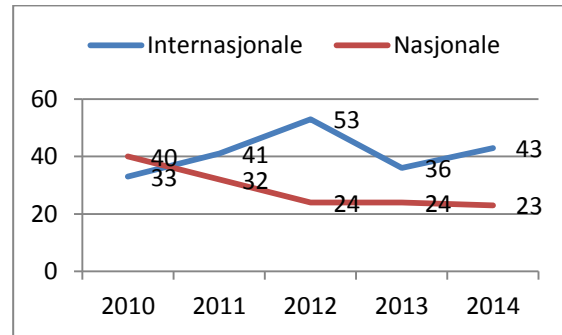
Veiledning

I løpet av året har forskere ved NKVTS vært hoved- og biveiledere for 26 doktorgradsstipendiater. De fleste stipendiatene er tilknyttet Psykologisk institutt og Det medisinske fakultet ved Universitetet i Oslo, men det er også gitt veiledning til stipendiater ved Universitetet i Bergen, ved Politihøyskolen og ved Universitetet i Lund, Sverige.

Forskere ved senteret har også gitt veiledning til i alt 25 hovedfags- og masterstudenter. De fleste av disse er studenter ved masterprogrammet Psykososialt arbeid – selvmord, rus, vold og traumer ved UiO, men det er også veiledet studenter ved institutter ved UiO, samt ved Høyskolen i Oslo og Akershus, og Universitetet i Tromsø har mottatt veiledning.

Formidling

I 2014 ble det publisert 44 vitenskapelige artikler i nasjonale og internasjonale tidsskrift med fagfelleevaluering. Det ble holdt til sammen 66 presentasjoner på nasjonale og internasjonale vitenskapelige konferanser.

Ved siden av den vitenskapelige formidlingen, er det også stor aktivitet i andre fagtidsskrift og massemedia. I 2014 var NKVTS' forskere intervjuet i ulike massemedier ved 145 unike saker. Flere av sakene ble publisert i flere medier. I underkant av 1/3 av oppsalgene er egeninitierte. Øvrige er respons på henvendelser fra pressen, og viser at etterspørselen etter kunnskap om våre temaer er stor, og at våre forskere er tilgjengelige og bidrar til folkeopplysning. Forskerne har gjennom året også bidratt med en rekke foredrag på eksterne arrangementer, på diverse møter, for støttegrupper og foreninger, både private og offentlige.

Ved siden av dette, mottar senteret også uformelle henvendelser, både på telefon og e-post, eller direkte fra personer som kommer innom for å få informasjon om våre temaer og ulike former for hjelp.

NKVTS har utvidet satsingen sin i sosiale medier, og var i 2014 representert på Facebook, Twitter og LinkedIn. Aktiviteten, særlig i de to førstnevnte kanalene, er økende. Ved årsskiftet 2014/2015 hadde NKVTS rett i underkant av 1000 følgere på Facebook.

I 2014 var det 10 år siden senteret ble startet. Jubileumsåret ble brukt til en ekstra innsats på formidling av forskningen som har vært gjort ved senteret disse ti årene. Det ble markert med flere faglige arrangementer gjennom året, og kulminerte i en jubileumsuke i november med tre større fagseminarer. Målgruppen for seminarene var fagfeller og fagfolk i praksisfeltet.

I forbindelse med jubileumsåret ble det startet en rekke med frokostseminarer, med

deltakere fra praksisfeltet og myndigheter som primær målgruppe. Seminarene har vært avholdt i senterets lokaler, og har fungert som en god arena for kunnskapsoverføring og erfaringsutveksling mellom senterets forskere og deltakerne. I 2014 ble det avholdt syv frokostseminarer med rundt 50 deltakere i snitt. Invitasjoner har ligget åpent for alle på våre nettsider, i tillegg til at de blir delt i sosiale medier og sendt ut i nyhetsbrev, som kom ut i åtte eksemplarer til rundt 1200 mottakere i 2014.

Medarbeidere

Ved årsskiftet 2014/2015, hadde NKVTS 73 ansatte, hvorav 66 var ansatt i FoU-stillinger. Fem av senterets vitenskapelig ansatte er forsker I, og 24 er forsker II. Ved overgangen til 2015 hadde vi 13 ansatte stipendiater. Fire forskere har 20 % stilling som professor eller førsteamanuensis ved Universitetet i Oslo og Universitetet i Tromsø. Flertallet av forskerne er aktive bidragsytere til sitt fag og driver ved siden av egen forskning også fagfellebedømmelser for diverse tidsskrift, skriver bokanmeldelser, deltar i arbeidsgrupper og nettverk, ved siden av undervisning og foredragsvirksomhet. Senterets ansatte innehar flere verv internasjonalt, blant annet styremedlem i The European Society for Traumatic Stress Studies (ESTSS) og den neste President elect i The International Society for Traumatic Stress Studies (ISTSS).

Doktorgrader

Tre av NKVTS' stipendiater disputerte i 2014.

Avhandlingen "Infants and toddlers at risk: Injuries, abuse and behavioural problems", beskriver kjennetegn ved påførte hodeskader hos små barn, risikofaktorer for skader hos små barn og mulige konsekvenser for barn av at deres mødre var utsatt for overgrep i barndommen. Blant 91 barn, yngre enn 36 måneder, som var innlagt på sykehus med hodeskade, fant studien at hos nesten to-tredjedeler av barna med subduralblødning(er), var skaden påført. Barna med påførte skader var vesentlig

yngre og hadde oftere vært innlagt i sykehus tidligere enn barn utsatt for ulykker. De hadde også oftere kramper. Studien understreket at en grundig vurdering er nødvendig når et lite barn får en hodeskade, ellers kan alvorlig mishandling bli oversett. Studien inkluderer også data fra Mor-Barn-studien. Dette utvalget besto av 27.000 barn og mødre. Nesten 5 % av barna hadde hatt skader mellom 18 og 36 måneders alder som trengte undersøkelse ved sykehus. Barn med forsinket utvikling av finmotorikk, oppmerksomhetssvikt og gutter hadde størst risiko. Andre forhold som ung alder hos mor, dårlig økonomi, psykiske vansker hos mor og å ha eldre søsken spilte også inn. Studien bekreftet at både egenskaper hos barnet og familien kan gi økt skaderisiko hos småbarn. Studien viste også at mødre som hadde opplevd emosjonelle, fysiske eller seksuelle overgrep før fylte 18 år rapporterte mer uro og oppmerksomhetssvikt hos barna sine da de var tre år enn de som ikke har opplevd overgrep. Mors mentale helse var en viktig overføringsmekanisme, men forklarte likevel ikke hele sammenhengen mellom mors opplevelser i barndommen og barnets adferd.

En annen doktorgradsavhandling om foreldres reaksjoner i behandling av barn og unge utsatt for traumer, «Parental emotional reactions and their role in therapy for traumatized children and adolescents», viser at når barn kommer i behandling for posttraumatiske plager, reduseres også foreldrenes uro, stress, skyld, skam og depressive plager. I tillegg til det, ser vi at barna får færre depresjonsplager når foreldrene får det bedre følelsesmessig, så foreldrenes plager ser ut til å påvirke barnas depressive plager. Foreldres bedring ser ikke ut til å ha den samme effekten på barnas posttraumatiske plager. Til grunn for avhandlingen ligger data fra 135 foreldre, som ble spurt om følelsesmessige reaksjoner og depressive plager ved tre behandlingstidspunkt; før behandlingen av barna startet, underveis i behandlingen, og etter at behandlingen var avsluttet.

En tredje avhandling, der sammenhengen mellom voldseksponering i oppveksten og

skole – og arbeidsmarginalisering som ung voksen er studert, viser at ungdom som ble utsatt for fysisk vold, seksuelle overgrep og/eller mobbing presterte dårligere i ungdomsskolen. De hadde også økt sannsynlighet for å droppe ut av videregående skole sammenliknet med elever som ikke hadde blitt utsatt for slike overgrep. Dette gjaldt spesielt for elever som var utsatt for flere typer overgrep. De negative konsekvensene fortsatte inn i voksenlivet, hvor de voldutsatte hadde større risiko for å motta velferdsytelser og oppleve marginalisering fra utdanning og arbeidsliv. Studien undersøkte også mekanismer som kunne forklare sammenhengen mellom voldseksposering og marginalisering, blant annet ved å undersøke samspillet mellom individet og dets omgivelser. Her fant man at et skolemiljø preget av mobbing svekket elevenes skoleprestasjoner, uavhengig av tidligere voldseksposering, mens høy grad av lærerstøtte ga gode prestasjoner. Ungdom som hadde blitt utsatt for vold og/eller mobbing hadde dobbelt så stor sannsynlighet for å bli marginalisert fra arbeidslivet, til tross for å ha fullført videregående skole.

Familiestøtte og gode elevrelasjoner bidro på den andre siden til redusert risiko for langtidsmottak av velferdsytelser.

EØS- samarbeid

NKVTS videreførte i 2014 arbeidet med å forberede prosjekter innenfor rammen av EØS-finansieringsmekanismen (EEA/Norway Grants). I 2014 ble avtalen med Slovakia om forskningsaktiviteter og andre prosjekter på programmet Gender-based violence /Domestic Violence undertegnet, og konkrete prosjekter var under planlegning. Blant annet bidrar NKVTS til etableringen og utviklingen av et koordinerende senter for arbeidet med vold i nære relasjoner. NKVTS' samarbeid med Estland startet høsten 2014 med at senteret organiserte en rekke kompetansekurs for de ansatte i estiske krisesentre.

Årets aktiviteter og resultater

Her presenteres et utvalg av det omfattende arbeidet som har vært utført ved NKVTS i 2014.

Vold og overgrep i nære relasjoner

Siden NKVTS startet opp i 2004 har senteret hatt oppgaver knyttet til Regjeringens handlingsplaner mot vold i nære relasjoner. En del av prosjektene fra tidligere planperioder er videreført i 2014. NKVTS har også flere pågående oppgaver knyttet til *Handlingsplan mot vold i Nære relasjoner. Et liv uten vold* (2014-2017). I tråd med at Justis- og beredskapsdepartementet (JD) i 2014 satte i gang et femårig forskningsprogram om vold i nære relasjoner, etablerte senteret et eget forskningsprogram, «Vold i nære relasjoner - Forskningsprogram ved NKVTS 2014-2018», for kort kalt «Voldsprogrammet». Senteret har i tillegg annen omfattende aktivitet på dette området finansiert over basisbevilgningen og andre, eksterne prosjektbevilgninger.

Rammen for Voldsprogrammet er gitt gjennom Stortingsmeldingen «Forebygging og bekjempelse av vold i nære relasjoner (2012-2013)», og «Handlingsplanen Et liv uten vold (2014-2017)». NKVTS vil sammen med NOVA ha ansvar for å dekke ulike forskningstema gitt av JD. I tillegg har NKVTS utviklet en egen strategi om helsemessige konsekvenser av vold som et oppdrag fra Helse- og omsorgsdepartementet.

I 2014 har NKVTS arbeidet med å identifisere forskningsbehov og tydeliggjøre innsatsområder for NKVTS innenfor de prioriterte temaområdene for programmet, definert av Justisdepartementet og på bakgrunn av vårt strategidokument til Helse- og omsorgsdepartementet. NKVTS har prioritert tre innsatsområder innenfor rammen av Voldsprogrammet: 1) Omfang og fenomen, 2) møte med samfunnets hjelpe- og rettsapparat, og 3) behandling. Innenfor de tre innsatsområdene har NKVTS foreløpig definert syv ulike forskningsprosjekter.

Høsten 2014 ble det arrangert en konferanse om vold i nære relasjoner. Til denne konferansen var det invitert forelesere blant annet fra European Union Agency for Fundamental Rights (FRA) som la frem EUs omfangsstudie om vold og fra Nationelt Centrum för kvinnofrid (NCK) som la frem den svenske omfangsstudien publisert i 2014 «Våld och hälsa, en befolkningsundersökning om kvinnors och mäns våldsutsatthet samt kopplingen til hälsa». Konferansen var godt besøkt, med 180 deltakere.

De fleste prosjektene i Voldsprogrammet starter opp i 2015. Ett prosjekt, «Vold, helse og reviktimisering», ble igangsatt i 2014. Prosjektet er en oppfølgingsstudie av personer som deltok i NKVTS omfangsundersøkelse om vold i nære relasjoner «Trygghet, vold og livskvalitet i Norge» (2014).

Omfangsundersøkelser

I februar 2014 ble funnene fra voksendelen av omfangsundersøkelsen – «Trygghet, vold og livskvalitet i Norge» lansert. Undersøkelsen ble gjennomført som en telefonintervjustudie med 2435 kvinner og 2092 menn i alderen 18 til 75 år. Intervjuene ble gjennomført i andre kvartal 2013. I undersøkelsen ble deltakerne spurt om utsatthet for både fysisk vold og seksuelle overgrep i barndom og i voksen alder. En rekke sider ved volden og overgrepene ble kartlagt, inkludert kontakt med politi, rettsvesen og helsevesen.

Undersøkelsen avdekket at vold og overgrep har et betydelig omfang i den norske befolkningen. De voldsutsatte var ofte utsatt for flere ulike typer vold og overgrep, og det var en sterk sammenheng mellom å ha vært utsatt i barndommen og å oppleve nye overgrep i voksen alder.

Det var klare forskjeller mellom kvinner og menn med hensyn til hva slags hendelser og i hvilke relasjoner de var mest utsatt. Menn hadde størst risiko for å utsettes for fysisk

vold, mens voldtekt i hovedsak rammet kvinner. Menn og kvinner var omtrent like mye utsatt for mindre alvorlig vold fra sin partner, mens det var kvinner som var mest utsatt for den mer alvorlige, fysiske partnervolden.

Mye av volden og overgrepene forblir skjult for politi og rettsvesen, og bare en mindre andel av de utsatte hadde søkt hjelp og fått medisinsk behandling etter hendelsene.

Interessen for studien, og pressedekningen var massiv og rapporten, «Vold og voldtekt i Norge. En nasjonal forekomststudie av vold i et livsløpsperspektiv», har vært jevnlig referert i media gjennom hele året.

Hjelpeapparatets avdekking av vold i nære relasjoner

NKVTS fikk i oppgave å utarbeide oversikt over eksisterende rutineguider og kartleggingsverktøy for avdekking av vold i nære relasjoner. Det er søkt systematisk etter eksisterende retningslinjer, veiledere og rutineguider samt aktuelle kartleggingsverktøy både nasjonalt og internasjonalt. Aktuelle retningslinjer, veiledere og rutineguider er vurdert med AGREE metodikk så langt dette har vært mulig, og egenskapene til kartleggingsinstrumentene er gjennomgått. En kortfattet rapport med oversikt over tilgjengelige rutineguider og verktøy vil være ferdig første halvår 2015. Oversikten vil blant annet være grunnlag for vurdering av behov for nye rutiner/retningslinjer. Aktuelle og åpne kartleggingsverktøy er i tillegg tenkt lagt ut på Helsebibliotekets oversikt over skåringsverktøy.

Informasjon til utsatte for vold i nære relasjoner

NKVTS har fått i oppdrag å vurdere behovet for en alarmtelefon for utsatte for vold i nære relasjoner og voldtekt. I 2014 er det foretatt intervjuer med eksisterende telefontjenester for voldsutsatte over 18 år i Norge. Det er også tatt kontakt med andre nordiske land for undersøkelser og telefonintervjuer der de har nasjonale telefontjenester på området "vold i nære

relasjoner". Videre er det gjort litteratursøk med tanke på om det finnes studier eller annen erfaringsinnhenting angående telefontjenester i nordiske land, samt i Holland og Belgia. Rapport kommer i første halvdel av 2015.

Kartlegging av kommunale helse- og omsorgstjenester

Det ble i 2014 utarbeidet prosjektskisse for en kartleggingsstudie av kommunale helse- og omsorgstjenesters arbeid med vold i nære relasjoner. Det er planlagt en avgrenset kvalitativ kartlegging, der målet er å bedre faktagrunnlaget om hvordan kommunale helse- og omsorgstjenester arbeider med vold i nære relasjoner, og å identifisere forhold som hemmer og fremmer vellykket arbeid, samarbeid og samhandling. Prosjektet er finansiert av Helsedirektoratet, og er klart for å starte opp i 2015.

Kartlegging av behandlingstilbudet til voldsutøvere og voldsutsatte

NKVTS har fått i oppdrag fra to ulike handlingsplaner om å kartlegge behandlingstilbudet henholdsvis for barn og ungdom som er utsatt for vold og seksuelle overgrep, samt for unge voldsutøvere og overgripere (tiltak 20) og for voksne voldsutøvere (tiltak 29). Rammene for begge prosjektene, samt avgrensning av oppdraget i dialog med BLD og Helsedirektoratet, ble lagt i 2014. To korte prosjektbeskrivelser er utarbeidet, og øvrig arbeid starter opp i 2015.

Kjønnslemlestelse

NKVTS har nasjonal kompetansefunksjon om kjønnslemlestelse, med ansvar for forskning, formidling og veiledning. Forskningen omfatter flere aspekter ved praksisen, herunder omfang av, og risiko for kjønnslemlestelse, i hvilken grad helsetjenester erfares som tilgjengelige og akseptable, møter med hjelpeapparatet, helsekonsekvenser etter kjønnslemlestelse, behandling av helsekonsekvenser samt av endringsprosesser i berørte miljøer. I 2014 ble det blant annet presentert funn fra kartleggingen av antall kjønnslemlestedede kvinner i Norge, gjennomført i samarbeid med Damvad Norge AS. Beregninger viste

at rundt 17 500 jenter og kvinner kan ha vært kjønnslemlestet før ankomst til Norge. NKVTS har økt fokus på forskning om helsehjelp til jenter og kvinner som allerede er kjønnslemlestet. To studier utforsker blant annet synergieffekter mellom forebyggende arbeid og helseomsorg. En kvalitativ studie ser på møtet mellom helsevesenet og kvinner og jenter som er kjønnslemlestet med fokus på tilgjengelighet av behandling, og i hvilken grad dette er akseptert i berørte miljøer. En kvantitativ studie skal gi oversikt over omfang og årsaker til konsultasjon, behandling og komplikasjoner knyttet til kjønnslemlestelse på nasjonalt nivå. Annen forskning om endringsprosesser i berørte miljøer inkluderer også en studie av menns erfaringer og roller. Generelt blir det lagt vekt på å inkludere flere nasjonaliteter i forskningen, blant annet kurdere, eritreere, etiopiere, sudanesere og gambiere. I forskningen har hovedfokus vært på norske forhold, men med lenker til internasjonalt arbeid og forskning, både i hjemlandene og andre nordiske og europeiske land.

TF-CBT Implementering

TF-CBT implementeringsprosjektet har de siste 2-3 årene gradvis implementert traumekartlegging og TF-CBT i BUP-er over hele landet, med gode resultater på alle nivåer. Bare i løpet av 2014 ble antall deltagende poliklinikker doblet, og omkring halvparten av landets BUP-er er nå engasjert i å få til god implementering (43 enheter). Implementeringen skjer over store deler av landet, men områder som Sogn og Fjordane, Agderfylkene, Telemark, Oppland, Oslo og Akershus, har fortsatt ikke et slikt tilbud til sin barnebefolkning. Det er nå inntaksstopp i prosjektet.

Rutiner for å oppdage saker, gjennomføre behandling og måle effekt, er implementert i de deltagende klinikkene.

Kartleggingsprosenten øker stadig, og ligger på 60-100 prosent ved de fleste klinikkene. Nærmere 230 terapeuter har deltatt i opplæringen, og et stort antall av disse er aktive TF-CBT-terapeuter. For tiden følges 37 veiledningsgrupper i uken, med lytting og veiledning på TF-CBT-saker. Barna er i

alderen 6-18 år og rundt 75 prosent er jenter. De har vært utsatt for en rekke ulike traumer. Blant annet har hele 88 prosent vært utsatt for seksuelle overgrep eller – krenkelser. 54 prosent har vært direkte utsatt for, eller vitne til, vold i familien. 25 prosent av barna har vært utsatt for alvorlig mobbing. De barna som får TF-CBT har stor nedgang i posttraumatiske stressplager, og klinikkene melder at den traumeforståelsen som implementeres oppleves som viktig og nyttig i hele organisasjonen.

Domstolspraksis i barnevernssaker

De senere årene har barneloven gjennomgått flere endringer med sikte på å styrke barneperspektivet, gi barn økt beskyttelse mot vold og overgrep, og styrke barns medvirkning i saker om foreldreansvar, bosted og samvær. Ved NKVTS pågår det et forskningsprosjekt som følger utviklingen i lovgivningen over tid, med fokus på endringer i rettspraksis. Det er hentet inn et omfattende domsmateriale fra lagmannsretten som dekker ulike perioder av de siste femten årene. Disse dommene ligger til grunn for analyse av ulike sider ved domstolsbehandlingen i foreldretvister om bosted og samvær. I 2014 har prosjektet særlig fokusert på spørsmålet om høring av barn, betydningen av etnisitet og kultur i barnefordelingssaker, og kjennetegn med saker der retten fastsetter at samvær ikke er til barnets beste. Disse arbeidene er publisert eller under publisering. Det planlegges videreføring av prosjektet med nytt domsmateriale fra 2014 og 2015 og nye aktuelle problemstillinger som følger av de seneste endringene i barneloven fra 2013. I 2015 skal det også utarbeides en langsiktig plan for forskning på dette området.

På barnevernsfeltet er prosjektet «Barn i krise – hvem tar saker?» igangsatt i 2014. Dette prosjektet har særlig fokus på fordeling av ansvar, roller og oppgaver mellom politi og barnevern i møte med familier i akutt krise.

Disse prosjektene inngår i en faglig satsing ved NKVTS, med en langsiktig plan for forskning om barn som utsettes for vold og omsorgssvikt.

Minoriteter utsatt for vold i nære relasjoner

I 2014 kom rapporten Minoritetsetniske barn og unge og vold i hjemmet, som belyser minoritetsetniske barn og unges utsatthet for vold i hjemmet i Norden, og løfter frem forhold ved sosialfaglig arbeid som er særlig relevante i arbeidet med minoritetsetniske familier ved bekymring for vold i hjemmet. Det er også startet opp et prosjekt som vil kartlegge saker som omhandler seksuelle overgrep mot barn fra innvandrerfamilier. Data skal hentes fra Barnehuset i Oslo, Oslo universitetssykehus, Overgrepsmottaket i Oslo og NKVTS' egen omfangsundersøkelse. Det skal også gjennomføres intervju med fagpersoner som arbeider med disse sakene.

Mødres vold mot egne barn

Kvinner bruk av vold og fysisk makt mot sine egne barn er et lite utforsket felt i Norge og de andre nordiske landene. NKVTS har hatt i oppdrag å frembringe kunnskap om mødre som bruker vold. Arbeidet startet opp ved NKVTS i juni 2013 og ble sluttført i august 2014. Rapport fra prosjektet, «Jeg kan jo ikke kalle det noe annet enn vold...», ble ferdigstilt og lansert høsten 2014. Rapporten er todelt. Den første delen er en oversikt over forskning om fenomenet, med hovedfokus på såkalt «mindre alvorlige» former for vold mot barn – som er de voldsformene som er vanligst forekommende og slik sett rammer flest barn i Norge/Norden. Den andre delen av rapporten består av en kvalitativ intervjustudie med mødre som selv opplever at de har «gått over streken» og som har søkt profesjonell hjelp for å håndtere voldsbruken sin.

Katastrofer og stressmestring

NKVTS driver omfattende forskning på området katastrofer og stressmestring. Der i blant internasjonalt samarbeid på katastrofeområdet for å få økt kunnskap om forebygging og forberedelse av håndtering av katastrofer hvor personer med sansetap er involvert (EUNAD-prosjektet). I tillegg inngår en studie av forholdet mellom neurobiologiske endringer i etterkant av en

traumatisk hendelse og utviklingen av posttraumatiske hendelser. Den likevel største innsatsen på dette området er forskningen etter terrorangrepene den 22. juli, hvor NKVTS har igangsatt et eget forskningsprogram.

Terrorprogrammet

NKVTS gjennomfører omfattende forskning på terrorkatastrofen 22. juli. Programmet omfatter i alt tre hovedstudier: 1) *Terrorangrepet. Hva gjør terroren med oss? En studie av den norske befolkningen etter 22. juli*, 2) *Terrorangrepet. Opplevelser og reaksjoner hos de som overlevde på Utøya*, 3) *Helse, trivsel og arbeidsmiljø etter 22/7: En undersøkelse av ansatte i Regjeringskvartalet og departementene*

Målet med programmet er å få mer kunnskap om terrorens betydning for berørte, hjelpere og for befolkningen og hvordan samfunnets institusjoner spiller inn.

Forskningsperspektivene rommer både individ- gruppe og samfunnsnivå, noe som er nødvendig når det skal utvikles kunnskap som skal danne grunnlag for individuelle eller samfunnsmessige tiltak (WHO, 2011). Resultatene skal gi økt innsikt i terrorens konsekvenser, og kunnskap om hvordan disse konsekvensene skal kunne forebygges eller begrenses. Programmet skal også bidra til kunnskap om hjelpetiltak og danne grunnlag for råd for håndtering av seinere katastrofer.

Terrorangrepet. Hva gjør terroren med oss? En studie av den norske befolkningen etter 22. juli

«Befolkningsstudien» ble gjennomført høsten 2011. Målet med studien er todelt: 1) Kartlegge hvilken effekt terrorhandlingene har hatt på den norske befolkningens frykt, psykiske helse og holdninger til sikkerhet, og å undersøke betydningen av geografisk og psykologisk nærhet til terrorhandlingene i forhold til psykisk helse, opplevd trygghet og holdninger. 2) Sammenligne grupper av befolkningen med direkte berørte grupper når det gjelder psykisk helse, trygghet og holdninger. I 2014 ble det publisert en artikkel som sammenliknet nivået av PTSD

blant ungdommene som overlevde terrorangrepet på Utøya, med nivået i den generelle befolkningen i Norge. Øvrig analyse av det innsamlede materialet vil bli gjennomført i 2015.

Terrorangrepet: Opplevelser og reaksjoner hos de som var på Utøya

«Utøyastudien» omfatter de som overlevde terrorangrepet på Utøya og deres foreldre/foresatte. Undersøkelsen har som overordnet mål er å undersøke hvordan opplevelser og tap har påvirket psykisk og somatisk helse, sosial fungering og funksjonsnivå. Det er mangel på kunnskap om hvordan barn, ungdom og foreldres helse utvikler seg over tid etter traumatiske hendelser og hva som har betydning for tilheling og mestringsevne. Studien kartlegger i tillegg hjelpeapparatets mobilisering etter katastrofen og bruk av helsetjenester hos de som var rammet direkte, skole/utdanningsinstitusjoners tiltak og opplevelser knyttet til avhør og rettssaken.

I denne studien er det gjennomført tre datainnsamlinger, i alt har ansatte i prosjektet og klinikere over hele Norge utført cirka 2000 intervjuer. Siste datainnsamling ble avsluttet sommeren 2014. Prosjektet arbeidet i 2014 med kvalitetssikring, arkivering av data, kobling av data fra alle tre datainnsamlinger og utvikling av metodebok. Det er søkt om, og tildelt midler fra Forskningsrådet for videre analyse og utskrivning av resultater og formidling av forskningsrapporter og artikler. Det er tilknyttet tre post.doc-stillinger og en stipendiatstilling til prosjektet. Prosjektet vil i 2015 skrive en rapport til alle informanter som har deltatt i studien, til oppdragsgiver og formidle resultater til klinikere, forskere, beslutningstakere og brukere.

I tilknytning til dette prosjektet inngår også delstudiene «Skole: Kriser, traumer og læring. Krisehåndtering som pedagogisk arbeid», og «Terrorangrepet 22.juli. Rettsprosessens innvirkning på Utøya-ungdommenes psykiske helse».

Helse, trivsel og arbeidsmiljø etter 22/7: En undersøkelse av ansatte i Regjeringskvartalet og departementene

Prosjektet «Helse, trivsel og arbeidsmiljø etter 22/7» har gjennomført tredje runde med datainnsamling i 2014. Alle ansatte i departementene ble i utgangspunktet invitert til å delta. I 2014 har ansatte fra 12 departementer og to etater deltatt (DSS og Statsbygg). Undersøkelsen har kartlagt ansattes helse, trivsel og arbeidsmiljø, samt opplevelsen av sikkerhet og trygghet på arbeidsplassen. Undersøkelsen er gjennomført med et web-basert spørreskjema som deltagerne har logget seg inn på prosjektets nettportal for å besvare. 56 prosent av ansatte som var inkludert i undersøkelsen har deltatt (n=1600).

Hvert enkelt departement har fått tilbud om tilbakerapportering av resultater. Tilbakerapportering har vært gitt i form av rapporter og foredrag til ledelsen, HR og tillitsvalgte og allmøter, alt etter ønske fra det enkelte departement. Det er også laget en samlerapport for alle departementene som er sendt ut til alle deltagende enheter.

Forskningsprosjektet har så langt generert et datamateriale som gir mulighet til å forske på konsekvensene for de ansatte av et terrorangrep rettet mot statsforvaltningen og sammenhenger mellom stressbelastning, arbeidsmiljø og helse. Tre post.doc-stillinger er knyttet til prosjektet, og det publiseres fortløpende fra datamaterialet. I 2014 har prosjektgruppen forberedt en ny runde med datainnsamling blant annet i form av en intervjuundersøkelse av et utvalg ansatte. Denne skal gjennomføres i løpet av 2015.

FN/NATO-veteraner

NKVTS gjennomførte en egen analyse av SSB's levkårsundersøkelsen av veteraner (2013) om deres psykiske helse og behov for oppfølging. Analysen avdekket at veteraner som opplevde at utenlandsoppgaver var dårlig forberedt i større grad enn andre veteraner også rapporterte at de var misnøyd med oppfølgingen i det sivile helsevesenet etter at de kom tilbake til Norge. Undersøkelsen viste også at denne gruppen

hadde mindre sannsynlighet for å ha fått tilbud om samtale med psykolog. Det er vanskelig ut fra dette materialet å peke ut hva som ligger bak sammenhengene mellom veteranenes opplevelse av dårlig forberedelse og senere misnøye med oppfølgingen av helsevesenet. Blant annet har dette sammenheng med at levekårsundersøkelsen er en retrospektiv undersøkelse hvor veteranene foretar sine vurderinger av forberedelser i etterhånd. Det er likevel gode grunner til å anta at i noen grad har forberedelser før utenlandsoppdragene betydning for livskvalitet, helsemessige reaksjoner og tilbøyeligheten til å søke hjelp. Dette er også i tråd med tidligere undersøkelser og funn.

Handlingsplan for forebygging av radikaliserings og voldelig ekstremisme

NKVTS igangsatte i 2014 arbeidet med kompetanseheving relatert til forebygging av radikaliserings og voldelig ekstremisme, gjennom blant annet deltakelse opplæringsprogrammet i regi av EUs Radicalisation Awareness Network (RAN). I tillegg ble det utviklet en plan for kompetansebygging innenfor egen organisasjon og initiert samarbeid med RVTSS-Øst for kompetansebygging på dette området i 2015.

Tvungen migrasjon, traumatisering og flyktningehelse

Forskning knyttet til flyktningehelse og traumatiserte flyktninger er det tredje kjerneområdet NKVTS driver forskning på.

I 2014 er det arbeidet videre med tidligere igangsatte prosjekter. I anledning senterets 10-årsjubileum, ble det arrangert et fagseminar med tittelen «Et bedre liv for flyktninger i Norge. Hva vet vi? Hva bør gjøres?»

Nordisk samarbeid

Videre har det blitt organisert flere nordiske møter i regi av forskernettverket «Nordic Network for Research Cooperation on

Unaccompanied Refugee Minors», NordURM. Dette NordForsk-støttede nettverket, som er et initiativ fra NKVTS, ble opprettet for å styrke nordisk forskningssamarbeid vedrørende enslige mindreårige flyktninger og flyktningbarn generelt, i samarbeid med Nordic Network for Research on Refugee Children. Sommeren 2014 fikk Styregruppen i de to nettverkene innvilget støtte fra NOS-HS til å organisere to utforskende workshops i 2015 med formål å forberede en EU-søknad. Videre ble det høsten 2014 sendt inn en søknad til NordForsk om midler til et felles nordisk forskningsprosjekt «Coming of Age in Exile (CAGE) – Health and Socio – Economic Inequities in Young Refugees in the Nordic Welfare Societies».

Behandling og rehabilitering av traumatiserte flyktninger

Prosjektet «Behandling og rehabilitering av traumatiserte flyktninger», er en langtidsstudie av virkninger av ekstrem traumatisering. Formålet med prosjektet er å få forskningsbasert kunnskap om omfanget av voksne flyktningepasienters symptombelastning og psykososiale problemer, sammenhenger mellom tidligere traumatiske erfaringer, personlige egenskaper, og deres helse og livskvalitet, om innhold i, og styrker og svakheter ved dagens behandlingstilbud til traumatiserte flyktninger slik det oppleves av pasientene, om muligheter og rammevilkår for behandlingen, slik det oppleves av terapeutene, om pasientenes opplevelse av bedring i helse og livskvalitet og om deres videre utvikling i årene etter behandling. Informanter til studien ble rekruttert fra to poliklinikker /DPS og fra privatpraktiserende psykologer og psykiatere i Osloområdet i årene 2006 – 2009. Totalt 54 pasienter samtykket og ble inkludert i studien. I 2014 er de fleste behandlinger avsluttet, og fjerde, og delvis femte, intervjurunde er gjennomført. Det er skrevet to nye vitenskapelige artikler i 2014, som er antatt for publisering. Prosjektet har to doktorgradsløp knyttet til seg.

Kartlegging av psykisk helse hos asylsøkere (15 – 18 år) i mottak

En studie av den psykiske helsen til et utvalg enslige mindreårige asylsøker gutter som kom til Norge mellom 2009 og 2011 (EXIT-prosjektet), viser at mange mindreårige asylsøker gutter som kommer alene til Norge har store psykiske problemer. 160 gutter i alderen 15-18 år ble diagnostisert gjennom kliniske intervjuer omtrent fire måneder etter ankomst til Norge, og det viste seg at hele 42 prosent hadde minst én psykiatrisk diagnose. Deltakerne i studien har ikke oppsøkt hjelp for problemene sine, men var en populasjon enslige mindreårige asylsøkere ved transittmottak. 16,5 prosent av guttene hadde ulike depressive lidelser, 10 prosent hadde angstlidelser og rundt hver tredje slet med posttraumatiske stresslidelser (PTSD). Godt over halvparten av guttene var farløse og over 20 prosent hadde mistet begge foreldrene sine. Halvparten hadde opplevd krigshandlinger og vært vitne til vold mot andre. Rundt åtte av ti hadde også opplevd psykisk mishandling og følt seg truet på livet.

Kartlegging av traumeerfaringer og psykisk helse hos enslige mindreårige asylsøkere under 15 år

To intervjurunder er gjennomført med enslige mindreårige asylsøkere under 15 år, flest gutter, omtrent seks måneder etter ankomst Norge, og deretter etter om lag to år. 93 barn deltok i første intervjurunde, og 75 i intervjurunde to. Under intervjuene ble barnas psykiske helsetilstand kartlagt. Resultatene viser at mange av barna fortsatt strever med psykologiske symptomer på posttraumatisk stress, depresjon og angst. Ved målingen etter omtrent to år i Norge hadde de i gjennomsnitt like mange plager, men det var store variasjoner innad i gruppen. Det betyr både at mange barn synes de har mindre plager nå enn da de kom, men også at mange som ikke rapporterte om alvorlige plager ved ankomst til Norge nå opplever en forverring av symptomer. De rapporterer mest om økte symptomer på posttraumatisk stress, og flere rapporterte om tanker om å ta sitt eget liv. Mange av disse barna har opplevd alvorlige hendelser i livet. Til sammenlikning har en større andel

av EMA-barna opplevd dramatiske hendelser, enn et klinisk utvalg, norske barn som går til behandling i BUP i Norge.

Bosetning og skolegang

NKVTS arbeider med et prosjekt som skal belyse hva som påvirker enslige mindreårige flyktningers utviklings- og læringsmuligheter i bosettings- og integreringsfasen. Data er samlet inn i tre kommuner, gjennom deltakende observasjon i bofellesskap for enslige mindreårige og skoletilbudene deres, samt intervjuer med ungdommene selv, deres omsorgspersoner, som sosial- og miljøarbeidere, lærere, sosialrådgivere og avdelingsledere i fem skoler. Resultatene fremhever spesielt de psykiske og sosiale utfordringene enslige unge flyktninger møter når de bosetter seg i Norge og hvordan disse påvirker skolefungeringen deres. Den psykososiale støtten skolene gir er tilfeldig og mangler en samlet innsats fra relevante profesjoner. For å gjøre skolen flyktningekompetent trenger de ansatte kunnskap og kompetanse om de psykososiale utfordringene enslige unge flyktninger står overfor. Videre vil et styrket samarbeid mellom skolen og andre hjelpeinstanser kunne fremme flyktningeelevenenes velvære, tilpasning og inkludering i skolen - og i samfunnet for øvrig.

Organisasjon

Ansatte pr 31. desember 2014

Direktør: Inger Elise Birkeland

Administrativ stab

Leder: Kine Lundhagen Hesselroth

Anne Lie Andreassen	HMS rådgiver	Psykiatrisk sykepleier	50
Kine Lundhagen Hesselroth	administrasjonssjef	Bachelor adm., øk. og ledelse, master HRM	100
Ida Karin Håbrekke	økonomiansvarlig	Adjunkt	70
Inger-Lise Johnsrud	sekretær		100
Leo Ramirez Peralta	administrasjonskonsulent	Siviløkonom	100

Stab for formidling og undervisning

Leder: Geir Borgen

Anne Lie Andreassen	Koordinator	Psykiatrisk sykepleier	50
Geir Borgen	formidlingsleder	Cand.med. (spes i pediatri)	100
Runhild Grønlie	kommunikasjonsrådgiver	Cand. mag.	80
Britta Karolin Martens	webansvarlig	Cand. mag. og spesialbibliotekar	100
Hege Eriksen Oswald	spesialbibliotekar	spesialbibliotekar	100

Forskningsstab

Leder: Arnfinn Jomar Andersen

Arnfinn Jomar Andersen	forsker II	Dr. polit. (sosiologi)	100
Tore Indregard	IT-rådgiver	Cand. Polit.(antropologi)	100
Per-Olov Michel	forsker I	MD (spes. i psykiatri)	30
Anna Birgitte Mørck	forskningsrådgiver	Hovedfag sosialantropologi	100
Tore Wentzel-Larsen	forsker II (statistikk)	Cand.real.	50

Seksjon for barn og unge

Leder: Mona-Iren Hauge

Gudmundur Ebenezer Birgirsson	Stipendiat	Cand. psychol.	100
Grete Anita Dyb	forsker II	Dr. med.(barnepsykiatri)	100
Else Merete Fagermoen	Psykologspesialist	Cand. psychol.	100
Petra Filukova	Forsker II	Cand. psychol.	100
Lene Beate Granly	psykologspesialist	Cand. psychol.	100
Gertrud Hafstad	forsker II	Ph.d. (psykologi)	100
Jon Magnus Haga	Stipendiat	Cand. med.	100
Mona-Iren Hauge	forsker II/seksjonsleder	Ph.d.(psykologi)	100
Per Moum Hellevik	Stipendiat	Master i sosiologi	100
Tonje Holt	Forsker II	Cand. psychol.	100
Gry Husebø	psykologspesialist	Cand. Psychol.	50
Tine Kristin Jensen	forsker II	Dr. psychol.	20
Ragnhild Elise Johansen	forsker II	Ph.d. (medisinsk antropologi)	100
Pål Kristensen	Forsker II	Dr. philos	30
Ingvild Lunde	Stipendiat	Master international community health	100
Gertrud Marie Moen	psykologspesialist	psykologspesialist	100
Mia Cathrine Myhre	Forsker II	Dr.med. (spes. pediatri)	50
Camilla Roxana Nymo	prosjektkoordinator	Master i sosiologi	100

Marianne Bergerud Næslund	prosjektmedarbeider	Master i familierterapi og systemisk praksis	100
Silje Mørup Ormhaug	Stipendiat	Cand. psychol.	100
Lutine de Wal Pastoor	forsker II	Dr. polit. (antropologi)	100
Jon-Håkon Schultz	forsker II	Dr. polit.(spesialpedagogikk)	100
Sabreen Selvik	Stipendiat	Cand.paed.spec.	100
Cecilie Ursin Skagemo	psykologspesialist	psykologspesialist	100
Kristin Skjørten	forsker I	Dr. philos. (kriminologi)	100
Envor Skårdalsmo	prosjektmedarbeider	Cand. psychol	100
Marianne Buen Sommerfeldt	prosjektmedarbeider	Master i psykososialt arbeid	100
Lise Stene	forsker II	Dr. med.	100
Synne Øyen Stensland	Stipendiat	Cand. med.	100
Siri Thoresen	Forsker II	Dr. psychol	100
Norunn Vorland	prosjektmedarbeider	Sosionom og rettssosiolog	
Mai Mahgoub Ziyada	prosjektmedarbeider	Cand. med.	100
Tale Østensjø	psykologspesialist	psykologspesialist	100
Carolina Øverlien	forsker II	Fil. dr. (sosiologi)	100

Grete Dyb har bistilling som førsteamanuensis ved Institutt for psykiatri, UiO. Tine Jensen har hovedstilling som førsteamanuensis ved Psykologisk institutt, UiO. Kristin Skjørten har bistilling som professor ved Institutt for offentlig rett, UiO. Jon-Håkon Schultz har bistilling som førsteamanuensis ved Institutt for lærerutdanning og pedagogikk, UiT

Seksjon for voksne

Leder: Solveig Bergman

Ingunn Rangul Askeland	stipendiat	Cand.psychol.	80
Solveig Bergman	forsker II/seksjonsleder	Politics dr.(sosiologi)	100
Marianne Skogbrott Birkeland	forsker II	Ph.d. (psykologi)	100
Ines Blix	forsker II	Ph.d. (psykologi)	100
Yngvil Grøvdal	forsker II	Ph.d. (kriminologi)	100
Marianne Bang Hansen	forsker II	Ph.d. (psykologi)	100
Trond Heir	forsker I	Dr. scient.(spes. psykiatri)	100
Ole Kristian Hjemdal	forsker II	Cand. sociol.	100
Marianne Jakobsen	stipendiat	Cand.med. (spes. psykiatri)	100
Anja Emilie Kruse	Forsker III	Master i kriminologi	100
Inger Lise Lien	forsker I	Dr. polit (antropologi)	100
Bente Lømo	stipendiat	Master i psykologi.	70
Melinda Ashley Meyer	forsker II	Ph.D.(Expressive Arts Therapy)	50
Alexander Nissen	prosjektmedarbeider	Cand. Med.	75
Marianne Opaas	stipendiat	Cand.psychol.	100
Synne Osen Ostermann	prosjektkoordinator	Master i psykologi	10
Randi Saur	forsker III	Master I sosialt arbeid	100
John Filip Strandmoen	prosjektmedarbeider	Cand. Psychol.	20
Øivind Solberg	forsker II	Ph.D.(psykologi)	100
Ida Frugård Strøm	stipendiat	Master i sosiologi.	100
Odd Arne Tjersland	prosjektleder/forsker I	Dr. philos.(psykologi)	20
Helene Aakvaag	stipendiat	Cand. psychol.	100

Trond Heir har bistilling som professor ved Institutt for klinisk medisin, UiO. Melinda Meyer har bistilling som førsteamanuensis ved European Graduate School, Saas-Fee, Sveits.

Styret 2014

Styret har syv medlemmer med personlige vara. To medlemmer foreslås av Universitetet i Oslo, to foreslås av Sosial- og helsedirektoratet, to foreslås av senterets styre. Ett medlem med varamedlemmer velges av de ansatte. Styret har hatt seks møter i 2013. Det er også avholdt to dialogmøter mellom oppdragsdepartementene og styret.

Bakerst fra vestre: Ole Kristian Hjemdal, Dag Ø. Nordanger, Gudleik Grimstad (leder).

Foran fra venstre: Åse Langballe, Inger Fernanda Stokke, Trine Normann (nestleder), Erik Gulbrandsen

Foto: Marianne Brandsæter/NKVTS.

Styret har i 2014 hatt denne sammensetningen:

Leder:	Gudleik Grimstad	Oslo	Felles Vara	Edvard Hauff	Oslo
Nestleder:	Trine Nordmann	Oslo			
Medlem:	Erik Gulbrandsen	Rælingen	Vara	Camilla Grimsæth	Sandnes
Medlem:	Inger Fernanda Stokke	Lærdal	Vara	Anne Grete Terjesen,	Oslo
Medlem:	Dag Ø. Nordanger	Bergen		Willy-Tore Mørch	Tromsø
Medlem:	Åse Langballe	Oslo		Kristin Skjørten	Oslo
Medlem:	Ole Kristian Hjemdal	Nesodden	Felles vara:	Yngvil Grøvdal	Oslo
				Anne Lie	Oslo
				Andreassen	
				Lutine de Wal	Bærum
				Pastoor	

Årsberetning 2014

Virksomheten og hvor den drives

Nasjonalt kunnskapscenter om vold og traumatisk stress AS (NKVTS) ble stiftet 17. november 2003. Selskapet er et datterselskap av UNIRAND AS som er heleid av Universitetet i Oslo. Aksjekapitalen er kr. 100.000. Selskapet har forretningsadresse i Gullhaugveien 1-3, Oslo. Fem departementer sto bak opprettelsen av selskapet. Selskapet startet sin ordinære drift 1. januar 2004.

Formål

Selskapets formål og hovedoppgave er kunnskapsutvikling gjennom forskning på området vold og traumatisk stress. Temaområdene er vold og overgrep i nære relasjoner, katastrofer og stressmestring og tvungen migrasjon, traumatisering og flyktninghelse. Selskapet skal også drive utviklingsarbeid, formidling, utdanning og veiledning. Senteret skal ha et tverrfaglig og interdisiplinært perspektiv og omfatte studier av biologiske, psykologiske, sosiale, kulturelle og rettslige betingelser. Senteret skal knytte sin virksomhet opp mot praksisfeltet/klinisk virksomhet.

Virksomheten i 2014

NKVTS mottar årlige tilskuddsbrev fra Helsedirektoratet på vegne av Helse- og omsorgsdepartementet, Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet, Justis- og beredskapsdepartementet og Forsvarsdepartementet. Senterets virksomhet er i samsvar med departementenes føringer når det gjelder prioriterte temaer og prosjekter.

Forskning

I 2014 har NKVTS videreført forskningsprosjekter knyttet til terrorangrepene 22. juli: en undersøkelse rettet mot overlevende og berørte fra Utøya, - en undersøkelse rettet mot overlevende og berørte i Regjeringskvartalet samt en befolkningsundersøkelse. Det er gitt midler fra NFR til videreføring av Utøya-prosjektet og fra NFR og Extrastiftelsen til Regjeringskvartal prosjektet i perioden 2014-2018.

Prosjektet «Implementering av TF-CBT i klinikk» har fått finansiering fra Helsedirektoratet for perioden 2012 – 2017. Prosjektet er godt i gang og har ved årsskiftet avtaler med 42 enheter, deriblant 40 barne- og ungdomspsykiatriske klinikker, noe som utgjør ca. halvparten av landets BUP 'er. Metoden har gode resultater og flere BUP 'er har meldt sin interesse for å delta i prosjektet.

Resultater fra omfangsundersøkelsen om vold og overgrep i Norge, finansiert av Justisdepartementet, ble publisert i 2014.

I perioden 2014-2019 vil Justis- og beredskapsdepartementet og Helse- og omsorgsdepartementet til sammen bevilge 7 millioner årlig til Forskningsprogram om vold i nære relasjoner. Programmet er i oppstartsfasen. Flere forskningsprosjekter er i ferd med å starte opp. I årene som kommer vil forskning på vold i nære relasjoner ha høy prioritet ved senteret.

Prosjekt om behandling og rehabilitering av traumatiserte flyktninger er i analyse- og publiserings-fasen. Det samme gjelder flere prosjekter om unge asylsøkere.

NKVTS viderefører også arbeidet som nasjonal kompetanseenhet om kjønnslemlestelse. Flere nye forskningsprosjekter er planlagt og startet opp i 2015.

Senteret har hatt stor skriftlig produksjon. Blant annet 49 vitenskapelige artikler, 4 rapporter, to fullførte doktorgrader, 1 bok og 10 kapitler i antologier. Senteret har hatt 138 medieoppslag.

Undervisning

Kull 2 i det treårige mastergradstudiet ved UiO i Psykososialt arbeid - selvmord, rus og traumer leverte masteroppgavene mai 2014. Kull 3 er godt i gang og skal starte med masteroppgave våren 2015.

Mange av senterets forskere har faglig ansvar for undervisningsemner, gir undervisning og tilbyr veiledning på masteroppgaver.

Internasjonal virksomhet

NKVTS har i perioden 2012-2014 hatt det administrative ansvaret for NordUrm, et nordisk nettverk for forskning på enslige mindreårige flyktninger. Med tysk forskningsinstitutt som prosjektansvarlig og sammen med flere andre europeiske land har NKVTS fått EU-midler til et

prosjekt om funksjonshemmede og katastrofer, EUNAD. Arbeidet har pågått i 2013 og 2014 og ble avsluttet ved årsskiftet. Senteret deltar også i arbeid med å utvikle prosjekter om «Domestic Violence» i Slovakia og Estland under EØS-finansieringsmekanismen.

Fra 2012-2014 har NKVTS deltatt i EU prosjektet STIR – digital kjærestevold mellom ungdom i samarbeid med England, Bulgaria, Kypros og Italia. NKVTS deltar også i et Nordisk prosjekt som undersøker hvordan velferdsstaten og det sosiale hjelpeapparatet arbeider som respons på kriser og katastrofer - The Nordic Welfare Watch, in respons to crisis (NWW).

Økonomi

Årsregnskapet avlegges etter regnskapslovens bestemmelser og gir et rettviseende bilde av selskapets eiendeler og gjeld, finansielle stilling og resultat i 2014. Det er ingen finansiell risiko knyttet til selskapets eiendeler. Selskapets drift finansieres i hovedsak av fire departementer: Helse- og omsorgsdepartementet, Barne- likestillings- og inkluderingsdepartementet, Justis- og beredskapsdepartementet og Forsvarsdepartementet. Selskapet er derfor ikke utsatt for vesentlig markeds-, likviditets – eller kredittisiko. Forutsetningene for videre drift er til stede og fortsatt drift er lagt til grunn for regnskapet.

Årets underskudd på kroner 213 059 belastes egenkapital. Selskapet vil etter årsavslutningen ha en positiv opptjent egenkapital på kr 7 023 259. Egenkapitalen vurderes å være tilstrekkelig. Det er fastsatt i vedtektene at utbytte ikke kan utbetales.

Arbeidsmiljø, sykefravær og likestilling

Arbeidsmiljø: Virksomheten drives etter arbeidsmiljølovens bestemmelser. Selskapet har fra 2014 et eget Arbeidsmiljøutvalg.

NKVTS ble i slutten av 2014 en IA-bedrift.

Det legges vekt på et fleksibelt og ivaretagende arbeidsmiljø. Senteret har personalpolitiske rammedokumenter, samt seniorpolitiske retningslinjer, og det settes fokus på faglig utvikling av medarbeiderne, likestilling mellom kjønnene og tilrettelegging av arbeidet i forhold til livsfasebehov. Medarbeiderne gis anledning til å drive fysisk trening i arbeidstiden.

HMS runden 2014 har vært en fysisk gjennomgang av alle kontorplasser og felles rom i forbindelse med flytting inn i nye lokaler.

HMS arbeidet ved NKVTS i 2014 har også inkludert internkontroll av rutiner for fysisk oppbevaring og lagring av forskningsdata.

Som et ledd i videre HMS arbeid gjennomføres en medarbeiderundersøkelse i starten av 2015 i samarbeid med STAMI.

Sykefravær: Sykefraværet i 2014 var på 4,0 % mot 4,2 % i 2013. 3,4 % av fraværet var legemeldt, mens 0,6 % var egenmeldt.

Likestilling: Selskapet hadde pr 31.12.2014 72 ansatte, 75 % kvinner og 25 % menn. 3 av styrets 7 medlemmer er kvinner. Ledergruppen i selskapet består av 4 kvinner og 2 menn. Det personalpolitiske rammedokumentet slår fast at NKVTS skal være et inkluderende arbeidssted og motarbeide enhver form for diskriminering og usaklig forskjellsbehandling samt at den enkelte arbeidstakers lønnsnivå skal være uavhengig av kjønn.

Ytre miljø

Selskapets virksomhet påvirker ikke det ytre miljø ut over reisevirksomhet.

Veien videre

NKVTS har i 2014 drevet sin virksomhet i 10 år. Senteret har i denne perioden hatt en god vekst og har etablert seg som en viktig nasjonal kunnskapsprodusent og – formidler. Senteret har også etablert seg som en internasjonal aktør med gode nettverk, samarbeidsprosjekter og omfattende internasjonal publisering.

2014 var også det første året i senterets nye strategiperiode. Arbeidet med å realisere målene i strategiplanen er godt i gang.

Gjennom flere store prosjekter innenfor alle de tre temaområdene – vold og overgrep i nære relasjoner, katastrofer og stressmestring og tvungen migrasjon, traumatisering og flyktningshjelp, er det innhentet omfattende datamateriale. Fokus i 2014 har vært på publisering av resultater.

Senteret har også omfattende aktivitet i 2014 knyttet til tiltak i regjeringens handlingsplaner mot vold i nære relasjoner, en god barndom varer livet ut, kjønnslemlesting og tvangsekteskap og radikalisering og voldelig ekstremisme.

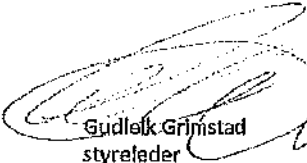
NKVTS har som mål å styrke sin posisjon som en sentral aktør i forskningsformidling om vold og traumer i Norge. Det har i 2014 vært jobbet med å fornye websiden www.nkvts.no. Ny versjon skal lanseres i 2015.

Samarbeid med andre fagmiljøer er en viktig forutsetning for at NKVTS' kunnskapsproduksjon skal være nasjonalt ledende. NKVTS jobber kontinuerlig med å utvikle samarbeidet med forskningsinstitutter, universiteter og høyskoler, nasjonale og regionale ressurs- og kompetansemiljøer, kliniske miljøer og praksisfeltet.

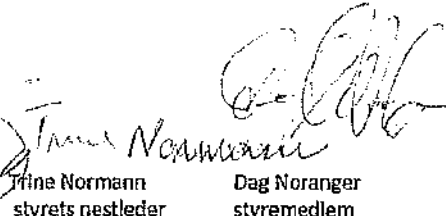
NKVTS har i 2014 hatt fokus på å planlegge forskningsprogrammet om vold og overgrep i nære relasjoner. Flere prosjekter i dette programmet starter opp våren 2015.

Det er styrets oppfatning at senteret har jobbet aktivt for å gjennomføre de tiltak som er prioritert i tilskuddsbrevet fra departementene og med å videreføre og planlegge nye aktiviteter for å nå målene i ny strategisk plan. Styret ser fram til å bidra til videre utvikling av senteret i tråd med strategisk plan og føringer fra departementene.

Oslo 23. februar 2015

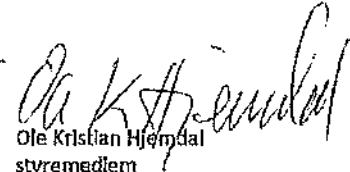
Gudleik Grinestad
styrefader

Trine Normann
styrets nestleder

Dag Noranger
styremedlem

Ole Kristian Hjemdal
styremedlem

Inger F. Stokke
styremedlem

Erik Gulbrandsen
styremedlem

Åse Langballe
styremedlem

Inger Elise Birkeland
direktør

ÅRSREGNSKAP 2014

Nasjonalt kunnskapssenter om vold og traumatisk
stress AS

Org.nr. 986 304 096

Innhold:
Resultatregnskap
Balanse
Noter

Nasjonalt kunnskapssenter om vold og traumatisk stress AS

RESULTATREGNSKAP FOR 2014

	Note	2014	2013
DRIFTSINNEKTER OG DRIFTSKOSTNADER			
Salgsinntekt	2	307 451	776 735
Annen driftsinntekt	2, 14	1 814 914	5 415 198
Offentlig tilskudd	2	65 424 528	59 992 638
SUM DRIFTSINNEKTER		67 546 893	66 184 572
Lønnskostnad	3, 13	53 333 855	47 048 354
Annen driftskostnad	3, 4, 5, 14	15 091 909	20 138 259
SUM DRIFTSKOSTNADER		68 425 765	67 186 613
DRIFTSRESULTAT		-878 872	-1 002 041
FINANSINNEKTER OG FINANSKOSTNADER			
Annen renteinntekt		656 208	784 752
Annen finansinntekt		22 599	1 383
Annen rentekostnad		9 967	4 231
Annen finanskostnad		3 027	1 409
RESULTAT AV FINANSPOSTER		665 813	780 494
RESULTAT FØR SKATTEKOSTNAD		-213 059	-221 547
ORDINÆRT RESULTAT		-213 059	-221 547
ÅRETS RESULTAT		-213 059	-221 547
OVERFØRINGER			
Overført fra annen egenkapital	10	213 059	221 547
SUM OVERFØRINGER		-213 059	-221 547

Nasjonalt kunnskapssenter om vold og traumatisk stress AS

BALANSE PR. 31.12.2014

	Note	2014	2013
EIENDELER			
FORDRINGER			
Kundefordringer	8, 14	305 528	243 567
Andre kortsiktige fordringer	6	573 599	30 378
SUM FORDRINGER		879 127	273 945
INVESTERINGER			
Bankinnskudd, kontanter o.l.	7	49 118 965	47 054 554
SUM OMLØPSMIDLER		49 998 091	47 328 499
SUM EIENDELER		49 998 091	47 328 499

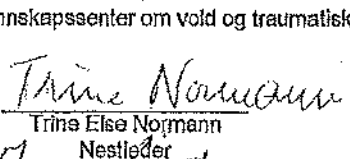
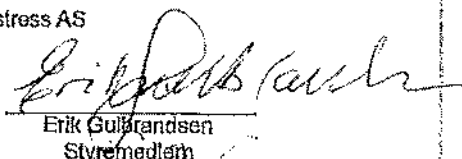
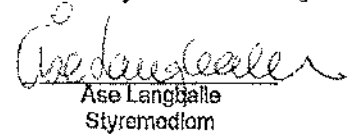
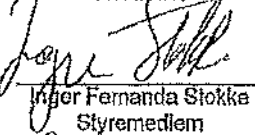
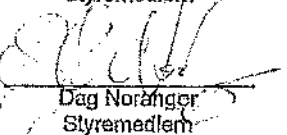
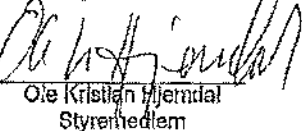
Nasjonalt kunnskapssenter om vold og traumatisk stress AS

BALANSE PR. 31.12.2014

	Note	2014	2013
EGENKAPITAL OG GJELD			
INNSKUTT EGENKAPITAL			
Aksjekapital	9, 10	100 000	100 000
SUM INNSKUTT EGENKAPITAL		100 000	100 000
OPPTJENT EGENKAPITAL			
Annen egenkapital	10	7 023 259	7 236 318
SUM OPPTJENT EGENKAPITAL		7 023 259	7 236 318
SUM EGENKAPITAL		7 123 259	7 336 318
GJELD			
AVSETNING FOR FORPLIKTELSER			
Pensjonsforpliktelser	13	6 524 171	6 524 171
SUM AVSETNING FOR FORPLIKTELSER		6 524 171	6 524 171
KORTSIKTIG GJELD			
Leverandørgjeld	14	2 885 606	3 125 810
Skyldig offentlige avgifter	7, 11	3 619 949	3 280 778
Annen kortsiktig gjeld	12	29 845 106	27 061 422
SUM KORTSIKTIG GJELD		36 360 661	33 468 010
SUM GJELD		42 874 832	39 992 181
SUM EGENKAPITAL OG GJELD		49 998 091	47 328 499

16.02.2015

Styret i Nasjonalt kunnskapssenter om vold og traumatisk stress AS

 Gudleik Grimstad Styreleder	 Trine Else Normann Nestleder	 Erik Gulbrandsen Styremedlem
 Ase Langballe Styremedlem	 Inger Fernanda Stokke Styremedlem	 Dag Norånger Styremedlem
	 Ole Kristian Hjerndal Styremedlem	

Indirekte kontantstrøm

Nasjonalt kunnskapssenter om vold og traumatisk stress AS

	Note	2014	2013
Kontantstrømmer fra operasjonelle aktiviteter			
		-213 059	-221 547
+/-	Resultat før skattekostnad		
	Endring i kundefordringer	-61 961	-243 567
+/-	Endring i leverandørgjeld	-240 204	3 125 810
+/-	Endring i andre tidsavgrensningsposter	2 579 636	30 311 821
=	Netto kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter	2 064 411	32 972 517
Kontantstrømmer fra investeringsaktiviteter			
Kontantstrømmer fra finansieringsaktiviteter			
=	Netto endring i kontanter og kontantekvivalenter	2 064 411	32 972 517
+	Beh. av kont. og kontantekvivalenter ved per. begynnelse	47 054 554	0
=	Beh. av kont. og kontantekvivalenter ved per. slutt	49 118 965	32 972 517

Nasjonalt kunnskapssenter om vold og traumatisk stress AS

NOTER PR. 31.12.2014.

Note 1 Regnskapsprinsipper

Nasjonalt kunnskapssenter om vold og traumatisk stress AS (NKVTS) har forretningskontor i Oslo og er datterselskap av UniRand AS, heleid av Universitetet i Oslo.

Det utarbeides konsernregnskap for UniRand AS, samt datterselskapene Norsk Senter for Studier av Problematferd AS (Atferdssenteret AS), Nasjonalt Kunnskapssenter om Vold og Traumatisk Stress AS (NKVTS AS), DigForsk AS og Nordisk Institutt for Odontologiske Materialer AS (NIOM AS).

Årsregnskapet utleveres ved selskapets forretningskontor i Oslo.

Anvendt regnskapsprinsipp

Regnskapene til NKVTS er avlagt i samsvar med regnskapsloven og god regnskapskikk for små foretak, og de følger for øvrig konsernets retningslinjer.

Regnskapet bygger på transaksjons-, opptjenings-, sammenstillings-, forsiktighets- og kongruensprinsippet.

Ved usikkerhet anvendes beste estimat.

Forutsetning om fortsatt drift er lagt til grunn.

Inntektsføring

NKVTS resultatfører inntekt når den er opptjent (Opptjeningsprinsippet), jf. Regnskapsloven § 4-1 første ledd nr 2.

Offentlige tilskudd

NKVTS mottar offentlig tilskudd til drift. Mottatte tilskudd periodiseres sammen med de kostnader tilskuddet er ment å dekke. Det knytter seg tilbakebetalingsforpliktelser på ubenyttede prosjektmidler.

Kostnader

Kostnader er resultatført i den perioden den er pådratt eller når det er identifisert en forpliktelse.

Avgrensningen for en periodisering av kostnader er praktisert til mottakstidspunktet av varen og tjenesten.

Prosjekter er behandlet etter metoden løpende avregning uten fortjeneste. Denne metoden tilsier at påløpte kostnader tilsvare fremdriften i prosjektene.

Skatter

NKVTS er på bakgrunn av skatteloven § 2-32 (1) fritatt fra alminnelig skatteplikt siden selskapet ikke har erverv til formål. Skattekostnaden er på dette grunnlag satt til 0 i regnskapet og betalbar skatt og utsatt skatt er ikke beregnet.

Varige driftsmidler

Investeringer og påkostninger i eiendom, bygg og utstyr som har en kostpris som overstiger 30.000 kroner og har en økonomisk levetid på over tre år balanseføres og avskrives over driftsmiddelets levetid.

Dersom virkelig verdi av anleggsmidler er lavere enn balanseført verdi og verdifallet forventes ikke å være forbigående,

Nasjonalt kunnskapssenter om vold og traumatisk stress AS

NOTER PR. 31.12.2014.

blir det foretatt nedskrivning til virkelig verdi. Anleggsmidler med begrenset økonomisk levetid avskrives lineært over den økonomiske levetiden.

Omløpsmidler - Kortsiktig gjeld

Fordringer klassifiseres som omløpsmidler hvis de skal tilbakebetales i løpet av ett år etter utbetalingstidspunktet.

For gjeld er analoge kriterier lagt til grunn.

Omløpsmidler vurderes til laveste av anskaffelseskost og virkelig verdi.

Kortsiktig gjeld balanseføres til nominelt beløp på etableringstidspunktet.

Fordringer

Kundefordringer og andre fordringer er oppført i balansen til pålydende etter fradrag for avsetning til forventet tap.

Avsetningen til tap er gjort på grunnlag av individuelle vurderinger av de enkelte fordringene.

Pensjoner

Regnskapsføring av pensjonskostnader skjer i samsvar med Norsk Regnskapsstandard 6.

Netto pensjonskostnader består av nåverdi av årets pensjonsopptjening og rentekostnad på pensjonsforpliktelsen, fratrukket forventet avkastning på pensjonsmidlene og korrigert for den fordelte virkning av endringer i pensjonsplan, estimater og avvik. I henhold til regnskapsstandarden skal selskapets pensjonsordning behandles som en ytelsesplan, der de fremtidige pensjonsytelsene er basert på antall opptjeningsår og lønnsnivået ved pensjonsalderen. Ved verdsettelsen av pensjonsmidlene benyttes estimert verdi ved regnskapsavslutningen. Denne estimerte verdi korrigeres hvert år i samsvar med oppgave fra SPK over pensjonsmidlenes flytteverdi.

Ved måling av påløpte pensjonsforpliktelser benyttes estimert forpliktelse ved regnskapsavslutningen. Denne estimerte verdi korrigeres hvert år i samsvar med oppgave fra SPK over påløpt pensjonsforpliktelse.

Aktuarmessige beregninger blir foretatt hvert år av SPK basert på informasjon fra selskapet.

Kontantstrøm

Kontantstrømsoppstillingen er utarbeidet etter den indirekte metoden.

Selskapet har ikke endret regnskapsprinsipp fra 2013 til 2014.

Nasjonalt kunnskapssenter om vold og traumatisk stress AS

NOTER PR. 31.12.2014.

Note 2 Spesifikasjon av driftsinntekter

	2014	2013
Årets driftstilskudd fra departement og statlig etater		
Helsedirektoratet	30 000 000	28 500 000
Barne- og likestillingsdepartement	4 341 240	4 184 000
Justisdepartementet	2 700 000	2 611 000
Forsvaret	1 200 000	1 162 968
Sum årets driftstilskudd fra departement og statlig etater	38 241 240	36 457 968
Årets tilskudd til annen bidragsfinansiert aktivitet		
Statlige etater	29 172 629	23 406 847
Andre	1 814 913	4 947 168
Overførte bevilgninger fra tidligere år / (til neste år)	-1 989 340	127 823
Sum årets tilskudd til annen bidragsfinansiert aktivitet	28 998 202	28 481 838
Salgsinntekter		
Salgsinntekter, avgiftspliktige	-	-
Salgsinntekter, avgiftsfrie	-	-
Salgsinntekter, utenfor avgiftsområde	307 451	776 735
Sum salgsinntekter	307 451	776 735
Andre inntekter		
Leieinntekter	-	-
Andre driftsinntekter	-	468 030
Periodiserte inntekter	-	-
Sum andre inntekter	-	468 030
Sum driftsinntekter	67 546 893	66 184 571

Nasjonalt kunnskapssenter om vold og traumatisk stress AS

NOTER PR. 31.12.2014.

Note 3 Ansatte, godtgjørelse, lån til ansatte mv

Lønnskostnader består av følgende poster:

	2014	2013
Lønninger	38 616 680	35 157 087
Arbeidsgiveravgift	6 563 014	5 903 199
Innberegningspliktige pensjonskostnader	7 364 704	5 345 929
Andre personalkostnader	789 458	642 139
Sum Lønnskostnader	53 333 855	47 048 354
Gjennomsnittlig antall årsverk	56*	58

*Lønnskostnader inkluderer også kostnader for timelønnede og honorarer. Beregningen av gjennomsnittstall for antall årsverk er gjort med utgangspunkt i ansatte med fastsatt månedslønn og timelønn. Ved tilsvarende beregning for 2013, ville gjennomsnittlig antall årsverk 2013 vært 49.

Ytelser til ledende personer	Styrehonorar	Lønn	Naturalytelse	Samlet godtgj.
Inger Elise Birkeland - daglig leder		1 054 159	9 101	1 063 260
Gudleik Grimstad - styrets leder	60 000			60 000
Trine Normann - styrets nestleder	30 000			30 000
Magne Raundalen	17 500			17 500
Synnøve Skjeldal	17 500			17 500
Toril Araldsen	17 500			17 500
Yngvil Grøvdal	8 750			8 750
Willy Tore Mørch	2 500			2 500
Ingrid Fernanda Stokke	17 500			17 500
Edvard Hauff	2 500			2 500
Camilla Grimsæth	-			-
Venke Johansen	-			-
Wenche Jonassen	-			-
Kristin Skjørten	5 000			5 000
Åse Langballe	23 750			23 750
Ole Kristian Hjerndal	23 750			23 750
Dag Gunnar Album	12 500			12 500
UniRand AS v/Erik Gulbrandsen	30 000			30 000
Sum godtgjørelse	238 750	1 054 159	9 101	1 302 010

Daglig leder og styreleder har ingen avtale om sluttvederlag.

Lån og sikkerhetsstillelser

Selskapet har ikke lån til daglig leder eller styreleder.

Selskapet har ikke sikkerhetsstillelse til fordel for daglig leder eller styreleder.

Selskapet har ikke lån til eller sikkerhetsstillelse til fordel for ansatte, aksjeeiere og medlemmer av styret eller nærstående av aksjeeiere eller medlemmer av styret. .

Nasjonalt kunnskapssenter om vold og traumatisk stress AS

NOTER PR. 31.12.2014.

Revisor

Kostnadsført honorar for revisjon i 2014 er kr 171 050 mot kr 78 500 i 2013. I tillegg er det i 2014 kostnadsført kr 41 500 for annen konsulentbistand.

Note 4 Andre driftskostnader

Andre driftskostnader består av følgende kostnader:

	2014	2013
Fraktkostnader	40 080	4 364
Kostnader lokaler	4 558 258	3 233 425
Leie maskiner, inventar o.l.	1 232 190	1 088 833
Kostnadsførte anskaffelser	513 230	1 269 306
Reparasjon og vedlikehold	61 104	147 091
Fremmede tjenester	3 796 600	8 647 767
Kontorkostnad	775 266	907 068
Telefon, porto o.l.	372 330	685 921
Kostnad og godtgjørelse for reiser	2 221 189	2 113 065
Salgs og reklamekostnader	314 218	391 029
Kontingenter og gaver	157 443	125 254
Forsikring	13 161	12 518
Annen kostnad	1 030 324	1 117 014
Tap og lignende	0	500
Periodiseringskonto	6 516	395 103
Sum driftskostnader	15 091 909	20 138 259

Note 5 Leie-avtaler

NKVTS AS har i 2014 leid kontorlokaler i Gulhaugveien 1-3, 0484 Oslo. Leien utgjorde for 2014 kr 3 628 756.

NKVTS AS har i 2014 leid datasystemer fra Universitetet i Oslo. Leien utgjorde for 2014 kr 668 620. Avtalen blir automatisk fornyet hvert år og har seks måneders oppsigelsestid.

Note 6 Kortsiktige fordringer

	2014	2013
Forskuddsbetalte kostnader	72 266	30 378
Påløpt tilskudd	501 333	0
Sum	573 599	30 378

Nasjonalt kunnskapssenter om vold og traumatisk stress AS

NOTER PR. 31.12.2014.

Note 7 Bankinnskudd, skattetrekk

I posten inngår bundne bankinnskudd med kr 1 730 572.

Skyldig forskuddstrekk er på kr 1 628 948 pr. 31.12.2014.

Øvrige bankinnskudd fordeles seg som følgende:

	2014	2013
Bankinnskudd og interimskonti	40 726 917	39 393 250
Øremerkede midler til pensjonsforpliktelse	6 661 475	5 759 800
Sum øvrige bankinnskudd	47 388 392	45 153 050

Note 8 Kundefordringer

	2014	2013
Vurdert til pålydende	305 528	243 567
- avsatt til dekning av usikre fordringer	0	0
Bokført verdi pr 31.12.	305 528	243 567

Note 9 Aksjonærer

Aksjekapitalen i Nasjonalt kunnskapssenter om vold og traumatisk stress AS pr. 31.12 består av:

	Antall	Pålydende	Bokført
Ordinære aksjer	100	1 000,00	100 000
Sum	100		100 000

Eierstruktur

De største aksjonærene i % pr. 31.12 var:

	Ordinære	Eierandel
Unirand AS	100	100,0
Totalt antall aksjer	100	100,0

Nasjonalt kunnskapssenter om vold og traumatisk stress AS

NOTER PR. 31.12.2014.

Note 10 Egenkapital

	Aksjekapital	Overkursfond	Annen egenkapital	Sum
Pr. 01.01.2014.	100 000	0	7 236 318	7 336 318
Endringer i løpet av året	0	0	0	0
Årets resultat	0	0	-213 059	-213 059
Avsatt til utbytte	0	0	0	0
Pr. 31.12.2014	100 000	0	7 023 259	7 123 259

Note 11 Skyldig offentlige avgifter

	2014	2013
Skyldig arbeidsgiveravgift	1 991 001	1 585 887
Andre offentlige avgifter	0	0
Sum skyldige offentlige avgifter	1 991 001	1 585 887

Note 12 Annen kortsiktig gjeld

Annen kortsiktig gjeld fordeler seg på følgende måte:

	2014
Skyldige feriepenger	4 098 431
Påløpte kostnader	370 100
Avsetning AGA pensjon	205 826
Avsatt styrehonorar 2014	302 413
Overført prosjektbevilgning	24 868 337

Av overførte prosjektbevilgninger er følgende mottatt i 4.kvartal 2014.

Rådet for psykisk helse	732 500
Barne-, likestilling- og inkluderingsdepartementet	1 745 000
Helsedirektoratet	6 675 000
Norsk forskningsråd	484 667
Øvrige tilskudd	987 000
Sum	10 624 167

I tillegg var det pr august 2014 mottatt kr 8 650 000 fra Justis og beredskapsdepartementet til prosjektfinansierte aktiviteter.

Nasjonalt kunnskapssenter om vold og traumatisk stress AS

NOTER PR. 31.12.2014.

Note 13 Pensjonsforpliktelser

NKVTS AS er tilsluttet Statens Pensjonskasse.

Alle faste ansatte er tilsluttet ordningen, og de blir innmeldt i pensjonsordningen fra første ansettelsesdag.

Ordningen gir rett til definerte fremtidige ytelser. Disse er i hovedsak avhengig av antall opptjeningsår, lønnsnivå ved oppnådd pensjonsalder og størrelsen på ytelsen fra folketrygden. Ved beregningen brukes lineær opptjeningsprofil og forventet sluttlønn som opptjeningsgrunnlag.

Antall ansatte som er tilsluttet ordningen pr. 31.12.2014 er 70. Premie for 2014 er kr. 8 000 487.

Følgende økonomiske forutsetninger er benyttet ved beregningen av pensjonskostnader og forpliktelser.

Avstemming - balanseført pensjonsforpliktelse	31.12.2014	31.12.2013
PBO ved periodens slutt	73 877 872	67 551 428
Pensjonsmidler ved periodens slutt	51 093 794	43 439 457
Netto pensjonsforpliktelse	22 784 078	24 111 971
AGA av netto pensjonsforpliktelse	3 212 555	3 399 788
Netto pensjonsforpliktelse inkl. AGA	25 996 633	27 511 759
Ikke resultatført aktuarielt tap (gevinst)	22 166 120	18 394 029
Estimatavvik AGA	3 125 423	2 593 558
Balanseført pensjonsforpliktelse inkl. AGA	705 090	6 524 172
Herav balanseført AGA	87 132	806 230
Endring pensjonsmidler	-5 819 082	2 139 691

* NKVTS hadde pr. 31.12.13 regnskapsførte pensjonsforpliktelser på kr 6 524 172. Da det antas at nedgangen i pensjonsforpliktelsene er forbigående har NKVTS valgt å ikke nedskrive balanseførte pensjonsforpliktelser for 2014.

De økonomiske forutsetninger er vurdert i en langsiktig tidshorisont

Økonomiske forutsetninger

Diskonteringsrente	3,00 %	4,10 %
Forventet avkastning pensjonsmidler	3,80 %	4,40 %
Årlig forventet lønnsvekst	3,50 %	4,00 %
Årlig forventet regulering av pensjoner under utbetaling	2,25 %	2,75 %
Årlig forventet G-regulering	3,00 %	3,50 %

Nasjonalt kunnskapssenter om vold og traumatisk stress AS

NOTER PR. 31.12.2014.

Amortiseringsfaktor (Forventet gjenstående tjenestetid)	6	5
Korridor i %	10,00 %	10,00 %
Gjennomsnittlig arbeidsgiveravgiftfaktor	14,10 %	14,10 %

Demografiske data

Antall yrkesaktive	70	79
Gjennomsnittsalder	47	46
Sum pensjonsgrunnlag	38 398 391	257 599
Gjennomsnittlig lønn	548 548	471 615
Antall pensjonister	5	3
Antall oppsatt	-	-

Aktuarmessige forutsetninger

Dødlighet	K2013BE	K2013BE
Uførhet	200% K63	200% K1963
Etterlatte / giftesannsynlighet	K2013	K2103
Frivillig avgang	18%/2% fra 50 år	18%/2% fra 50 år
Uttakstilbøyelighet førtid (AFP)	5% 62 år	10% 62 år

Nasjonalt kunnskapssenter om vold og traumatisk stress AS

NOTER PR. 31.12.2014.

Note 14 Nærstående parter, mellomværende og transaksjoner med selskap i samme konsern

Konsernets nærstående parter består av hovedaksjonær, datterselskaper, medlemmer av styret og ledelsen.

Alle transaksjoner er foretatt som en del av den ordinære virksomheten og til amlengdes priser.

Datterselskapene har inngått avtale med morselskapet.

Ved etablering av UniRand AS forutsatte Universitetet i Oslo (UiO) at datterselskapene skal betale et årlig driftstilskudd som er med på å finansiere driften av holdingselskapet (jfr notat fra universitetsdirektøren av 24.mai 2002). I samsvar med vedtak fattet av styret i UniRand AS om finansieringsmodell skal datterselskapene betale et årlig driftstilskudd til morselskapet tilsvarende inntil 0,6% av selskapets omsetning, men minimum kr. 75.000.

Morselskapet har følgende fordringer på NKVTS AS:	2014	2013
Driftstilskudd	189 209	83 538
Sum mellomværende	189 209	83 538
De vesentlige avtalene med morselskapet er som følger:	2014	2013
Driftstilskudd	225 000	293 538
Styrehonorar	30 000	30 000
Viderefakturerte kostnader	118 433	11 943
Sum avtaler	373 433	335 481
UiO har følgende kundefordringer mot NKVTS AS:	2014	2013
Leie datatjenester/Andre tjenester	268 858	378 594
Sum kundefordringer	268 858	378 594
UiO har følgende leverandørgjeld til NKVTS AS:	2014	2013
Viderefakturering		
Sum leverandørgjeld	-	0
UiO har følgende kjøp av varer og tjenester fra NKVTS AS	2014	2013
Undervisning	267 333	286 591
Tilskudd andre		1 020 000
Viderefakturert kostnader personal	38 440	4 280
Viderefakturert kostnader annet	11 018	15 398
Viderefakturert kostnader reise	20 742	13 933
Viderefakturert kostnader møte	12 785	19 996
Sum kjøp	350 318	1 360 198

Nasjonalt kunnskapssenter om vold og traumatisk stress AS

NOTER PR. 31.12.2014.

UiO har følgende salg av varer og tjenester til NKVTS AS:	2014	2013
Leie datatjenester	668 620	692 125
Konsulenttjenester	479 444	228 385
Data/Web/Internett		
Trykksaker	3 448	2 483
Bøker	3 000	240
Lisenser	43 750	31 250
Overhead kostnader - VAM prosjekt "Out of Work"		44 375
Vitenskapelige bestillinger	365 714	383 671
Sum salg	1 563 976	1 382 529

Til generalforsamlingen i
Nasjonalt kunnskapssenter om vold og traumatisk stress AS (NKVTS AS)
Oslo

REVISORS BERETNING FOR 2014

Uttalelse om årsregnskapet

Vi har revidert årsregnskapet for NKVTS AS som viser et underskudd på kr 213 059. Årsregnskapet består av balanse per 31. desember 2014, resultatregnskap og kontantstrømoppstilling for regnskapsåret avsluttet per denne datoen, og en beskrivelse av vesentlige anvendte regnskapsprinsipper og andre noteopplysninger.

Styrets og daglig leders ansvar for årsregnskapet

Styret og daglig leder er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet og for at det gir et rettviseende bilde i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge, og for slik intern kontroll som styret og daglig leder finner nødvendig for å muliggjøre utarbeidelsen av et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller feil.

Revisors oppgaver og plikter

Vår oppgave er å gi uttrykk for en mening om dette årsregnskapet på bakgrunn av vår revisjon. Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder International Standards on Auditing. Revisjonsstandardene krever at vi etterlever etiske krav og planlegger og gjennomfører revisjonen for å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon.

En revisjon innebærer utførelse av handlinger for å innhente revisjonsbevis for beløpene og opplysningene i årsregnskapet. De valgte handlingene avhenger av revisors skjønn, herunder vurderingen av risikoene for at årsregnskapet inneholder vesentlig feilinformasjon, enten det skyldes misligheter eller feil. Ved en slik risikovurdering tar revisor hensyn til den interne kontrollen som er relevant for selskapets utarbeidelse av et årsregnskap som gir et rettviseende bilde. Formålet er å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av selskapets interne kontroll. En revisjon omfatter også en vurdering av om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige og om regnskapsestimatene utarbeidet av ledelsen er rimelige, samt en vurdering av den samlede presentasjonen av årsregnskapet.

Etter vår oppfatning er innhentet revisjonsbevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Konklusjon

Etter vår mening er årsregnskapet avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir et rettviseende bilde av den finansielle stillingen til NKVTS AS per 31. desember 2014 og av selskapets resultat og kontantstrøm for regnskapsåret som ble avsluttet per denne datoen i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge.

Uttalelse om øvrige forhold

Konklusjon om årsberetningen

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, mener vi at opplysningene i årsberetningen om årsregnskapet og forutsetningen om fortsatt drift er konsistente med årsregnskapet og er i samsvar med lov og forskrifter.

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendig i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000 «Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon», mener vi at ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av selskapets regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringsskikk i Norge.

Oslo, den 23. februar 2015
Lundes Revisjonskontor DA

Siv Tone Franche
Statsautorisert revisor

KATALOG

Forsknings- og utviklingsprosjekter.....	41
Vold og overgrep i nære relasjoner.....	41
Katastrofer og stressmestring.....	47
Tvungen migrasjon, traumatisering og flyktningehelse.....	50
Andre prosjekter.....	52
Publikasjoner 2014.....	53
Bøker.....	53
Bidrag i antologier.....	53
Rapporter + doktorgradsavhandlinger.....	53
Vitenskapelige artikler.....	54

Forsknings- og utviklingsprosjekter

Vold og overgrep i nære relasjoner

ATVT- prosjektet: En prosess- og utfallsstudie av terapi med menn som søker hjelp for vold.

Prosjektleder: Odd Arne Tjersland

Medarbeidere: Ingunn Rangul Askeland, Trond Heir, Bente Lømo, Synne Osen Ostermann, John-Filip Strandmoen

Periode: 2009-2020

Mål: Det overordnede formålet med prosjektet er å vurdere effekten av den behandlingen som gis til klienter som søker behandling for voldsproblemer ved ATV.

Publikasjoner 2014:

Askeland, I. R., & Heir, T. (2014).

Psychiatric disorders among men voluntarily in treatment for violent behavior: A cross-sectional study. *BMJ Open*, 4(4).

doi:10.1136/bmjopen-2013-004485

Foreldretvister og barns rettigheter

Prosjektleder: Kristin Skjørten

Periode: 2014-2020

Mål: Målsettingen med dette prosjektet er å undersøke hvilken betydning blant annet lovendringer har for rettspraksis når det gjelder spørsmål om samvær og bosted for barn etter samlivsbrudd. Ulike spørsmål vil bli behandlet i delprosjekter, og valg av temaer vil vurderes i forhold til endringer i lovgivning og kunnskapsbehov på området. Foreløpig er følgende deltemaer valgt for særskilt analyse av utviklingen i rettspraksis: 1) endringer i barneloven hvor hensikten er å gi barn økt beskyttelse mot vold og overgrep, 2) spørsmålet om tilsyn ved samvær er satt på dagsorden, med behov for økt kunnskap, 3) betydning av etnisk bakgrunn for temaer som aktualiseres i en barnefordelingssak og de vurderinger som legges til grunn for utfallet i saken, 4) høring av barn og vektlegging av deres synspunkter.

Publikasjoner 2014:

Skjørten, K. (2014). Foreldretvister - og økt vektlegging av barns synspunkter. *Tidsskrift for familierett, arverett og barnevernrettslige spørsmål*, 12(2).

Skjørten, K. (2014). Betydningen av etnisitet og kultur i foreldretvister om bosted og samvær. I A. Hellum & J. Köhler-Olsen (red.), *Like rettigheter - ulike liv: Rettslig kompleksitet i kvinne-, barne- og innvandrerperspektiv* (s. 133-149). Oslo: Gyldendal Juridisk.

Barn i krise - hvem tar saken?

Prosjektleder: Kristin Skjørten

Medarbeider: Norunn Vorland

Periode: 2014-2016

Mål: Innhente kunnskap om ansvarsfordeling, roller og oppgaver mellom politi og barnevern og på hvilken måte dette ivaretar barna og foreldres behov og rettsikkerhet.

Behandling av traumatiserte barn og unge, TF-CBT

Prosjektleder: Tine Jensen

Medarbeidere: Karina Egeland, Lene Beate Granly, Tonje Holt, Live E. C. Hoaas, Silje Sommer Hukkelberg, Tore Indregard, Tore Indregard, Tor Iversen, Silje Mørup Ormhaug, Kristianne S. Ovenstad, Shirley Dowers Stormyren, Tore Wentzel-Larsen, Tale Østensjø

Periode: 2008-2017

Samarbeid: Allegheny University Hospital, Dr. Judy Cohen & Dr. Anthony Mannarino University of Denver; Professor Stephen Shirk

Mål: Studien har tre mål: å gi terapeuter opplæring i en traumefokusert terapimodell, implementere denne modellen i vanlige poliklinikker, og studere hvorvidt denne terapimodellen virker bedre i forhold til traumatiserte barn og unge enn vanlig poliklinisk praksis. Terapimodellen som ble utprøvd er Trauma-Focused Cognitive Behavioural Therapy (TF-CBT).

Publikasjoner 2014:

Jensen, T. K., Holt, T., Ormhaug, S. M., Egeland, K., Granly, L., Hoaas, L. E. C., Hukkelberg, S. S., Indregard, T., Stormyren, S., & Wentzel-Larsen, T. (2014). A Randomized Effectiveness Study Comparing Trauma-Focused Cognitive Behavioral Therapy with Therapy as Usual for Youth. *Journal of clinical child and*

adolescent psychology (Print), 43(3), 356-369. doi:10.1080/15374416.2013.822307

Hukkelberg, S. S., Ormhaug, S. M., Holt, T., Wentzel-Larsen, T., & Jensen, T. K. (2014). Diagnostic utility of CPSS vs. CAPS-CA for assessing posttraumatic stress symptoms in children and adolescents. *Journal of Anxiety Disorders*, 28(1), 51-56. doi:10.1016/j.janxdis.2013.11.001

Dittmann, I., & Jensen, T. K. (2014). Giving a voice to traumatized youth- Experiences with Trauma-Focused Cognitive Behavioral Therapy. *International Journal of Child Abuse & Neglect*, 38(7), 1221-1230. doi:10.1016/j.chiabu.2013.11.008

Holt, T., Cohen, J., Mannarino, A., & Jensen, T. K. (2014). Parental Emotional Response to Children's Traumas. *Journal of Aggression, Maltreatment & Trauma*, 1057-1071. doi:10.1080/10926771.2014.953717

Holt, T., Jensen, T. K., & Wentzel-Larsen, T. (2014). The change and the mediating role of parental emotional reactions and depression in the treatment of traumatized youth: results from a randomized controlled study. *Child and Adolescent Psychiatry and Mental Health*, 8(1). doi:10.1186/1753-2000-8-11

Ormhaug, S. M., Jensen, T. K., Wentzel-Larsen, T., & Shirk, S. R. (2014). The Therapeutic Alliance in Treatment of Traumatized Youths: Relation to Outcome in a Randomized Clinical Trial. *Journal of Consulting and Clinical Psychology*, 82(1), 52-64. doi:10.1037/a0033884

Breland, B. D. & Wigtil, A. B. (2014). Utvikling av allianse og behandlingsutfall. Hovedoppgave i Psykologi. UiO.

Holt, T. (2014). *Parental emotional reactions and their role in therapy for traumatized children and adolescents. A Norwegian treatment study with traumatized children and adolescents*. Department of

Psychology, Faculty of Social Sciences, University of Oslo. (Doktorgradsavhandling).

Behandling av traumatiserte barn og unge, TF-CBT - Implementering

Prosjektleder: Lene Beate Granly
Medarbeidere: Else Merete Fagermoen, Tonje Holt, Gry Kristina Husebø, Tine Jensen, Gertrud Marie Moen, Roxana Camilla Nymo, Silje Mørup Ormhaug, Cecilie Ursin Skagemo, Ane-Marthe Solheim Skar, Tale Østensjø
Periode: 2012-2017

Samarbeid: Dr. Judith Cohen og Dr. Anthony Mannarino: Center for Traumatic Stress in Children & Adolescents i Pittsburg, USA

Mål: Målet er å øke kunnskapen om traumer og traumebehandling i form av TF-CBT blant terapeuter i psykisk helsevern for barn og unge, spesialisthelsetjenesten (BUP), på en slik måte at kompetansehevingen sikres kontinuitet over tid. Ambisjonen er at barn og unge som sliter med posttraumatiske stress-plager skal få korttids evidensbasert behandling for sine vansker.

En barndom på krisesenter

Prosjektleder: Carolina Øverlien
Periode: 2013-2016

Samarbeid: Universitetet i Bergen
Mål: Målet med prosjektet er å skape kunnskap om barn som bor gjentatte ganger på krisesenter. Prosjektet kommer til å utforske disse barnas situasjon og behov, og diskutere hvordan profesjonelle som jobber i barnehage, skole og ved krisesenteret kan nærme seg barna. Datamaterialet består av intervjuer av barn som har bodd gjentatte ganger på krisesenter, og deres tanker og opplevelser av egen bo- og skolesituasjon og forhold til andre mennesker. Studien kommer til å sammenlikne barnas perspektiv og dere behov med hva de tilbys i form av hjelp og støtte og diskutere hva som trengs for å forbedre deres livssituasjon.

Publikasjoner 2014:

Evang, A., & Øverlien, C. (2014). 'If you look, you have to leave': Young children regulating research interviews about experiences of domestic violence. *Journal of*

Early Childhood Research. doi:
10.1177/1476718X14538595

Øverlien, C., & Selvik, S. (2014). Children with multiple stays at Nordic refuges for abused women: Conclusions, challenges and causes for concern. *Nordic Social Work Research*. doi:
10.1080/2156857X.2014.982158

Øverlien, C. (2014). Barn som opplever vold mot mor – definisjoner, konsekvenser og behov for hjelp. I K. Narud (Red.), *Vold mot kvinner* (s. 161-173). Oslo: Cappelen Damm Akademisk.

Epidemiologi: Omfangsundersøkelsen om vold i nære relasjoner - Trygghet, vold og livskvalitet i Norge

Prosjektleder: Siri Thoresen

Medarbeidere: Ole Kristian Hjemdal, Mia Myhre, Tore Wentzel-Larsen, Helene Flood Aakvaag, Grete Dyb

Periode: 2010-2019

Samarbeid: SSB, Dean Kilpatrick, FHI

Mål: I undersøkelsen vil vi finne ut hvor stor del av den norske befolkning som har vært utsatt for ulike belastninger som vold, seksuelle overgrep, trakassering, tap, omsorgssvikt og andre vanskelige livsforhold. Vi vil også kartlegge hvor stor del av den norske befolkningen som opplever seg trygge og har hatt god omsorg. I tillegg vil vi belyse hvilken betydning vold og andre trusler mot tryggheten har for helse og livskvalitet. Vi vil også undersøke om de som har opplevd vold har søkt hjelp eller støtte.

Publikasjoner 2014:

Thoresen, S., & Hjemdal, O. K. (Red.) (2014). *Vold og voldtekt i Norge. En nasjonal forekomststudie av vold i et livsløpsperspektiv*. Oslo: Nasjonalt kunnskapssenter om vold og traumatisk stress.

Epidemiologi: Små barn utsatt for skade

Prosjektleder: Grete Dyb

Medarbeidere: Mia Myhre, Siri Thoresen

Periode: 2008-2014

Samarbeid: Folkehelseinstituttet

Mål: Identifisere riskikofaktorer for at små

barn blir utsatt for skade. Arbeidet inngår i en dr gradsavhandling ved Det medisinske fakultet, UiO.

Publikasjoner 2014:

Myhre, M. C. (2014). *Infants and Toddlers at risk: Injuries, abuse and behavioural problems*. Faculty of medicine, Universitetet i Oslo. (Doktorgradsavhandling).

Myhre, M., Dyb, G., Wentzel-Larsen, T., Grøgaard, J., & Thoresen, S. (2014). Maternal childhood abuse predicts externalizing behaviour in toddlers: A prospective cohort study. *Scandinavian Journal of Public Health*, 42(3), 263-269. doi:10.1177/1403494813510983

Epidemiologi: Traumatiske hendelser hos ungdom

Prosjektleder: Grete Dyb

Medarbeidere: Synne Øien Stensland, Siri Thoresen

Periode: 2010-2014

Samarbeid: Helseundersøkelsen i Nord-Trøndelag

Mål: Målsetningen med denne studien er å undersøke betydningen av posttraumatiske stressreaksjoner i forhold til somatiske helseproblemer og risikoatferd hos ungdom utsatt for traumer. I tillegg undersøkes om sosial støtte fra nær familie og venner og selvfølelse har betydning for psykiske reaksjoner på traumer. Resultatene vil gi ny kunnskap om hva som kjennetegner ungdommer som er spesielt utsatt for å få somatiske helseplager og utvikle risikoatferd etter traumer, og vil peke på resiliensfaktorer som kan hindre negativ utvikling.

Publikasjoner 2014:

Stensland, S., Thoresen, S., Wentzel-Larsen, T., & Dyb, G. (2014). Interpersonal violence and overweight in adolescents: The HUNT study. *Scandinavian Journal of Public Health*. doi:10.1177/1403494814556176

Stensland, S., Thoresen, S., Wentzel-Larsen, T., Zwart, J. A., & Dyb, G. (2014). Recurrent headache and interpersonal violence in adolescence: The roles of psychological distress, loneliness and family cohesion: The HUNT study. *The Journal of*

Headache and Pain. doi:10.1186/1129-2377-15-35

Epidemiologi: Out of work. Life adversities and health behaviour in 15-year-olds as predictors of marginalisation from the labour market ten years later.

Prosjektleder: Siri Thoresen

Medarbeidere: Grete Dyb, Ole Kristian Hjemdal, Ida Frugård Strøm, Tore Wentzel-Larsen

Periode: 2011-2014

Samarbeid: Klinikk for psykisk helse og rusavhengighet, Seksjon for allmenntmedisin, R-BUP, Dean Kilpatrick, Carl-Gøran Svedin

Mål: The present study aims to investigate life conditions and school climate during the formative years of adolescence for subsequent marginalisation from work in a long-term perspective. The study will have a special focus on the role of mental health, violence and other life adversities and health/risk behavior. In interplay with these individual factors, we hypothesize that push and pull-mechanisms at school may have long-term consequences for academic achievement and work ability.

Publikasjoner 2014:

Strøm, I. F. (2014). *Violence in adolescence and later work marginalization?: A prospective study of physical violence, sexual abuse and bullying in 15-year-olds and marginalization from work in young adulthood*. Institute of Clinical Medicine, Faculty of Medicine, University of Oslo. (Doktorgradsavhandling)

Strøm, I. F., Thoresen, S., Wentzel-Larsen, T., Sagatun, Å., & Dyb, G. (2014). A prospective study of the potential moderating role of social support in preventing marginalization among individuals exposed to bullying and abuse in junior high school. *Journal of Youth and Adolescence*, 43(10), 1642-1657. doi:10.1007/s10964-014-0145-4

Hjelpeapparatets avdekking av vold i nære relasjoner - oversikt over eksisterende rutineguider og kartleggingsverktøy for avdekking av

vold i nære relasjoner

Prosjektleder: Mia Myhre

Medarbeidere: Marianne Buen Sommerfeldt, Siri Thoresen

Periode: 2014-2015

Mål: Kort rapport til Helsedirektoratet med tabellarisk oppsummering av aktuelle eksisterende retningslinjer og kartleggingsverktøy inkludert vurdering av disse. Aktuelle og åpne kartleggingsverktøy kan legges ut på Helsebibliotekets oversikt over Skåringsverktøy.

Håndbok for helsepersonell ved mistanke om barnemishandling

Prosjektleder: Mia Myhre

Medarbeidere: Kathinka Aslaksen, Geir Borgen, Grete Dyb, Marianne Buen Sommerfeldt

Periode: 2010-2015

Samarbeid: Redd Barna

Mål: Håndbokas overordnede mål er å øke handlingskompetansen i helsetjenesten slik at barn utsatt for mishandling blir identifisert tidligst mulig, får god hjelp og sikres mot nye overgrep ved at barneverntjenesten og eventuelt politi varsles.

Kartlegging av kommunale helse- og omsorgstjenester ved vold i nære relasjoner

Prosjektleder: Mia Myhre

Medarbeidere: Geir Borgen, Yngvil Grøvdal, Ole Kristian Hjemdal, Anja Emilie Kruse

Periode: 2014-2015

Mål: Kvalitativ kartlegging av kommunale helse- og omsorgstjenester for å bedre faktagrunnlaget for hvordan tjenestene arbeider med vold i nære relasjoner.

Mødres bruk av fysisk makt mot barn - situasjoner, hendelsesforløp og forståelse

Prosjektleder: Solveig Bergman

Medarbeider: Anja Emilie Kruse

Periode: 2013-2015

Mål: Mødres bruk av fysisk makt og/eller vold mot barn er et fenomen som i liten grad er utforsket i Norge. Formålet med denne pilotstudien er derfor å undersøke hvordan mødre selv opplever, fortolker og forklarer situasjoner der de selv har brukt fysisk makt

mot egne barn, og hvilke oppfatninger, tanker og holdninger mødre har til det å bruke fysisk makt mot barn.

Publikasjon 2014:

Kruse, A., & Bergman, S. H. (2014). *"Jeg kan jo ikke kalle det noe annet enn vold..": En forskningsoversikt og en intervjustudie om mødres vold mot barn.* Oslo: Nasjonalt kunnskapssenter om vold og traumatisk stress. (Rapport 4/2014).

Nasjonal telefon for voldsutsatte - en kartlegging

Prosjektleder: Randi Saur

Medarbeidere: Ole Kristian Hjemdal, Ida Kathrine Holth

Periode: 2013-2015

Mål: Målet med kartleggingen er å finne ut om det er behov for en nasjonal telefontjeneste, tatt i betraktning at det eksisterer en rekke ulike krisetelefoner. Kartleggingen skal resultere i en rapport med vurderinger til Justis- og beredskapsdepartementet (JD), og Barne, likestillings- og inkluderingsdepartementet (BLD) og Helse- og omsorgsdepartementet (HOD).

Safeguarding Teenage Intimate Relationships (STIR). Connecting Online and Offline Contexts and Risks

Prosjektleder: Carolina Øverlien

Medarbeider: Per Moum Hellevik

Periode: 2013-2016

Samarbeid: University of Bristol (UK), University of Lancashire (UK), Mediterranean Institute of Gender Studies, (Cyprus) Applied Research and Communications Fund (Bulgaria), CESIE – European Centre of Studies and Initiatives (Italy), University of Palermo (Italy)

Mål: Å skaffe kunnskap om fenomenet vold mellom ungdom i nære relasjoner, omfang og hvordan det utspiller seg i unge menneskers liv. Spesielt interessant er ungdommenes tanker om forebygging og intervensjoner.

Seksuelle overgrep blant barn og ungdom i innvandrerfamilier

Prosjektleder: Mia Myhre og Mona-Iren Hauge

Medarbeidere: Solveig Laugerud og Marianne Buen Sommerfeldt

Periode: 2014-2015

Samarbeid: Statens barnehus, Helseforetak, Rettsmedisinsk kommisjon

Mål: Å gi kunnskap om det er særskilte forhold som kan gjør seg gjeldene når barn og ungdom med innvandrerbakgrunn blir utsatt for seksuelle overgrep.

Minoritetsungdom og voldsutsatthet. MINUT

Prosjektleder: Mona-Iren Hauge

Medarbeider:

Periode: 2013-2014

Mål: Hensikten er å få kunnskap om hva ungdommene selv oppfatter som vold, når det er legitimt for foreldre å utøve vold overfor egne barn og grensedragninger for hvorvidt psykologisk press og kontroll også ansees som vold. Et av siktemålene med prosjektet er å få kunnskap om hva de unge selv mener kan være gode hjelpetiltak for barn og unge som utsettes for vold som del av oppdragelsen.

Publikasjoner 2014:

Sommerfeldt, M. B., Hauge, M. I., & Øverlien, C. (2014). *Minoritetsetniske barn og unge og vold i hjemmet. Utsatthet og sosialfaglig arbeid.* Oslo: Nasjonalt kunnskapssenter om vold og traumatisk stress. (Rapport 3/2014).

Tilbud og tiltak for mennesker som utsettes for vold i Norge: Mangler og udekkede behov?

Prosjektleder: Yngvil Grøvdal

Forsker: Randi Saur

Periode: 2013-2014

Mål: Få kunnskap om personer som har erfaringer med vold og overgrep har tilgang på den hjelpen de har behov for, samt vurdere om Brottsoffermyndighetens måte å organisere offeromsorg på kunne være aktuell å ta i bruk i Norge.

Publikasjoner 2014:

Grøvdal, Y., Saur, R., & Skaalerud, A. R. (2014). *En velvillig og oppmerksom tilhører:*

Mennesker som har vært utsatt for vold og deres møte med hjelpeapparatet og politiet.
Oslo: Nasjonalt kunnskapssenter om vold og traumatisk stress. (Rapport 2/2014).

Veileder for helsetjenestens arbeid med vold i nære relasjoner

Prosjektleder: Mia Myhre

Medarbeidere: Geir Borgen, Ole Kristian Hjemdal, Tonje Holt, Anja Emilie Kruse, Marianne Buen Sommerfeldt

Periode: 2014-2015

Mål: Å gi anbefalinger til hvordan helsetjenesten kan respondere raskt og effektivt til vold i nære relasjoner, og på den måten bidra til å identifisere og redusere vold i nære relasjoner. Veilederen vil omhandle vold mot både barn og voksne, og ta hensyn til spesielt sårbare grupper.

Vold i nære relasjoner - Forskningsprogram ved NKVTS 2014-2018, Voldsprogrammet

Programleder: Kristin Skjørten

Medarbeider: Anna Birgitte Mørck

Periode: 2014-2018

Foreløpig er det startet opp ett prosjekt innenfor Voldsprogrammet:

Vold helse og reviktimisering

Prosjektleder: Siri Thoresen

Medarbeidere: Ole Kristian Hjemdal, Ida Frugård Strøm, Mia Myhre, Tore Wentzel-Larsen, Helene Flood Aakvaag, Grete Dyb

Periode: 2014-2019

Mål: Målet med studien er å kartlegge psykisk og fysisk helse hos voldsutsatte over tid, og å identifisere faktorer ved utsatthet i barndommen som er knyttet til risiko for reviktimisering. Dette er en oppfølgingsstudie av personer som i 2013 deltok i "Trygghet, vold og livskvalitet i Norge" (Omfangsundersøkelsen). Personer som har vært utsatt for vold og overgrep i barndommen og en ikke-eksponert kontrollgruppe ble kontaktet 12-18 måneder etter at de deltok første gang, og intervjuet på telefon.

Vold mot menn i nære relasjoner

Prosjektleder: Wenche Jonassen

Medarbeider: Yngvil Grøvdal

Periode: 2012-2015

Mål: Målet med studien er å finne ut om menns reaksjoner når de utsettes for vold i nære relasjoner er annerledes enn for kvinner, og om det er behov for å gi bistand som er forskjellig fra den voldsutsatte kvinner får.

Kjønnslemlestelse: Programmet

Prosjektleder: Ragnhild Elise Johansen

Medarbeidere: Inger-Lise Lien, Ingvald Lunde, Mai Mahgoub Ziyada

Periode: 2008-2016

Mål: Vi skal drive forsknings- og utviklingsarbeid, formidle tilgjengelig kunnskap, drive kompetanseutvikling og bygge nettverk.

Publikasjoner 2014:

Lien, I. L., & Schultz, J. H. (2014). Interpreting signs of female genital mutilation within a risky legal framework. *International Journal of Law, Policy and the Family*, 28(2), 194-211. doi:10.1093/lawfam/ebu002

Lunde, I. B., & Sagbakken, M. (2014). Female genital cutting in Hargeisa, Somaliland: Is there a move towards less severe forms?. *Reproductive Health Matters*, 22(43), 169-177. doi:10.1016/S0968-8080(14)43759-5

Schultz, J. H., & Lien, I. L. (2014). Cultural protection against traumatic stress: Traditional support of children exposed to the ritual of female genital cutting. *International Journal of Women's Health*, 6, 207-219. doi:10.2147/IJWH.S51988

Kjønnslemlestelse i et manns- familie og kjønnsrelasjonsperspektiv

Prosjektleder: Inger-Lise Lien

Periode: 2014-2015

Mål: Å få en forståelse av gambiske menns (Wolof og Mandinka) holdninger til kjønnslemlestelse, gjennom deres personlige erfaringer med kjønnslemlestelse, samt effekt av kjønnslemlestelse på mennenes liv og helse. Undersøke om det finnes potensiale for endring av holdninger til kjønnslemlestelse i personlige erfaringer.

Kjønnslemlestelse: Defibulasjon som brekkstang for endring

Prosjektleder: Ragnhild Elise Johansen

Periode: 2013-2016

Mål: Økt innsikt i prosesser av endring i holdning og handling i forhold til kjønnslemlestelse blant berørte innvandrergupper i Norge. Slik innsikt kan videre både til bedre helsehjelp og til å akselerere endringsprosessene.

Kjønnslemlestelse: Helsehjelp for komplikasjoner etter kjønnslemlestelse - en kvantitativ studie

Prosjektleder: Ragnhild Elise Johansen

Medarbeider: Mai Mahgoub Ziyada

Periode: 2014-2016

Samarbeid: Åtte sykehus i Norge

Mål: Den overordnede målsettingen med dette studiet er å få en oversikt over omfang og årsaker til konsultasjon, behandling og komplikasjoner knyttet til KLL på nasjonalt nivå.

Kjønnslemlestelse: Kvinnelig omskjæring blant kurdiske innvandrere i Norge

Prosjektleder: Ragnhild Elise Johansen

Medarbeider: Ingvild Lunde

Periode: 2014-2017

Mål: Det overordnede målet med studiet er å utforske kvinnelig omskjæring blant kurdiske innvandrere i Norge. Det er et mål at studiet kan brukes til å bedre planlegge tiltak blant berørte grupper i en eksilsituasjon, samtidig som den kan bringe nye perspektiver til debatten om kvinnelig omskjæring.

Kjønnslemlestelse: Utbredelse av kjønnslemlestelse i Norge - registeranalyse

Prosjektleder: Ragnhild Elise Johansen

Medarbeider: Mai Mahgoub Ziyada

Periode: 2013-2014

Samarbeid: Damvad Norge AS

Mål: Utvikle mer sikre tall som kan bidra til bedre spissing av innsatsgrupper og innsatsområder.

Publikasjoner 2014:

NKVTS (2014). *Utbredelse av kjønnslemlestelse I Norge: Registeranalyse.* Oslo: Nasjonalt kunnskapssenter om vold og traumatisk stress, Damvad.

Katastrofer og stressmestring

Terrorangrepet. Forskningsprogram.

Programleder: Arnfinn J. Andersen

Periode: 2012-2015

Mål: Målsettingen med dette forskningsprogrammet er å få mer kunnskap om terrorens betydning for berørte, hjelpere og for befolkningen som helhet, samt å undersøke hvordan samfunnets institusjoner spiller inn. Resultatene skal gi økt innsikt i terrorens konsekvenser, og kunnskap om hvordan disse konsekvensene skal kunne forebygges eller begrenses. Programmet skal også bidra til kunnskap om hjelpetiltak og danne grunnlag for råd for håndtering av senere katastrofer.

Helse, trivsel og arbeidsmiljø etter 22/7: En undersøkelse av ansatte i Regjeringskvartalet og departementene

Prosjektleder: Trond Heir

Medarbeidere: Marianne Skogbrott Birkeland, Ines Blix, Øivind Fjeld-Solberg, Marianne Bang Hansen, Alexander Nissen

Periode: 2011-2015

Samarbeid: STAMI; Stein Knardahl og

Morten Birkeland Nilsen

Mål: Undersøkelsen vil kartlegge de ansattes helse, arbeidsmiljø, og opplevde sikkerhet og risiko på arbeidsplassen etter bombeeksplosjonen 22/7-2011.

Publikasjoner 2014:

Blix, I., Solberg, Ø., & Heir, T. (2014). Centrality of event and symptoms of posttraumatic stress disorder after the 2011 Oslo bombing attack. *Applied Cognitive Psychology*. doi:10.1002/acp.2988

Birkeland, M. S., Hafstad, G. S., Blix, I., & Heir, T. (2014). Latent classes of posttraumatic stress and growth. *Anxiety, Stress, and Coping*, 28(3). doi:10.1080/10615806.2014.956097

Blix, I., Birkeland, M. S., Hansen, M., & Heir, T. (2014). Posttraumatic Growth and

Centrality of Event: A Longitudinal Study in the Aftermath of the 2011 Oslo Bombing. *Psychological Trauma*. doi:10.1037/tra0000006

Arbeidsmiljø og sykefravær etter alvorlige hendelser

Prosjektleder: Trond Heir

Medarbeidere: Øivind Fjeld-Solberg, Marianne Bang Hansen

Periode: 2013-2017

Samarbeid: STAMI

Mål: Prosjektet tar sikte på prospektivt å utforske psykososiale ettervirkninger av terroren 22. juli, med fokus på endringer i regjeringsansattes arbeidsmiljø, sykefravær/arbeidsdeltakelse og andre følgetilstander assosiert med angrepet. Det overordnede målet med prosjektet er å utforske hvilke forhold som fremmer eller hemmer tilfredsstillende arbeidsforhold og helse, samt en høy grad av arbeidsdeltakelse.

Terrorangrepet. Hva gjør terroren med oss? En studie av den norske befolkningen etter 22. juli

Prosjektleder: Siri Thoresen

Medarbeidere: Grete Dyb, Ole Kristian Hjemdal, Pia Elisabeth Lyche, Tore Wentzel-Larsen, Helene Flood Aakvaag

Periode: 2011-2015

Samarbeid: IPSOS MMI

Mål: Undersøkelsen vil gi kunnskap om på hvilken måte 22. juli har påvirket den norske befolkning i forhold til frykt, psykisk helse og holdninger til trygghet og andre samfunnsaktuelle temaer.

Terrorangrepet. Opplevelser og reaksjoner hos de som overlevde på Utøya

Prosjektleder: Grete Dyb

Medarbeidere: Ingrid Bugge, Marit Dalset, Gudmundur Ebenezer, Petra Filkukova, Kristin Alve Glad, Gertrud Sofie Hafstad, Jon Magnus Haga, Tine Jensen, Åse Langballe, Solveig Laugerud, Marianne Bergerud Næslund, Jon-Håkon Schultz, Lise Eilin Stene, Synne Øien Stensland, Siri Thoresen, Helene Flood Aakvaag

Periode: 2011-2020

Samarbeid: Oslo Universitetssykehus ved

Trond Diseth (UiO/UOS), professor/dr.med. og Øyvind Ekeberg (UiO/OUS), professor/dr.med.

Mål: Målsetningen med denne studien er å kartlegge hvordan det går med de som ble utsatt for terroren på Utøya 22. juli 2011. Kunnskapen vil gi nyttig kunnskap om hvilke behov katastrofeutsatte har og vil kunne bedre beredskap og tiltak etter fremtidige hendelser.

Publikasjoner 2014:

Glad, K. A., Jensen, T. K., & Dyb, G. (2014). "Er det hjelp du har savnet etter terroranslaget på Utøya?" : foreldrene forteller. *Tidsskrift for Norsk Psykologforening*, 51(7), 537-545.

Jensen, T. K., Thoresen, S., & Dyb, G. (2014). Coping in the Midst of Terror: Adolescents' Self-Perceived Coping Reactions During the 22 July Terror Attack at Utoya in Norway. *Scandinavian Journal of Psychology*, 56(1), 45-52. doi:10.1111/sjop.12182

Dyb, G., Jensen, T. K., Glad, K. A., Nygaard, E., & Thoresen, S. (2014). Early outreach to survivors of the shootings in Norway on the 22nd of July 2011. *European Journal of Psychotraumatology*, 5. doi:10.3402/ejpt.v5.23523

Thoresen, S., Jensen, T. K., & Dyb, G. (2014). Media Participation and Mental Health in Terrorist Attack Survivors. *Journal of Traumatic Stress*. doi:doi:10.1002/jts.21971

Dyb, G., Jensen, T. K., Nygaard, E., Ekeberg, Ø., Diseth, T. H., Wentzel-Larsen, T., & Thoresen, S. (2014). Post-traumatic stress reactions in survivors of the 2011 massacre on Utøya Island, Norway. *British Journal of Psychiatry*, 204(5), 361-367. doi:10.1192/bjp.bp.113.133157

Hafstad, G. S., Dyb, G., Jensen, T. K., Steinberg, A. M., & Pynoos, R. S. (2014). PTSD prevalence and symptom structure of DSM-5 criteria in adolescents and young adults surviving the 2011 shooting in Norway. *Journal of Affective Disorders*,

169(1), 40-46. doi:10.1016/j.jad.2014.06.055

Aakvaag, H. F., Thoresen, S., Wentzel-Larsen, T., Røysamb, E., & Dyb, G. (2014). Shame and guilt in the aftermath of terror: the Utøya Island study. *Journal of Traumatic Stress, 27*(5), 618-621. doi:10.1002/jts.21957

Thoresen, S., Jensen, T. K., Wentzel-Larsen, T., & Dyb, G. (2014). Social support barriers and mental health in terrorist attack survivors. *Journal of Affective Disorders, 156*, 187-193. doi:10.1016/j.jad.2013.12.014

Pettersen-Ervik, I & Stenmark, T, T. (2014). Traumerelatert skam: En kvalitativ studie av traumenarrativene til ungdommer som skammer seg over noe som skjedde på Utøya 22. juli. Hovedoppgave i Psykologi. Universitetet i Oslo

Skole: Kriser, traumer og læring. Krisehåndtering som pedagogisk arbeid
Prosjektleder: Jon-Håkon Schultz
Medarbeidere: Marit Dalset, Åse Langballe
Periode: 2011-2015
Samarbeid: Institutt for Spesialpedagogikk, UiO
Publikasjoner 2014:

Schultz, J. H., Langballe, Å., & Raundalen, M. (2014). Explaining the unexplainable: Designing a national strategy on classroom communication concerning the 22 July terror attack in Norway. *European Journal of Psychotraumatology, 5*(22758).

Terrorangrepet 22. juli. Rettsprosessens innvirkning på Utøya-ungdommens psykiske helse

Prosjektleder: Åse Langballe
Medarbeidere: Solveig Laugerud, Jon-Håkon Schultz
Periode: 2012-2015
Samarbeid: Lunds Universitet. Sämhellsvetenskapliga fakulteten, Rättsociologiska enheten, Politihøgskolen i Oslo
Mål: Studiens hovedmål er å fremskaffe kunnskap om hvordan ungdommen har opplevd politiavhør og rettssaken etter den

22. juli. Studien skal også gi kunnskap om hvordan de ulike profesjonelle aktørene innen politi- og rettssystemet har forstått og utøvet sin rolle ved gjennomføring av avhør og rettsbehandling i terrorsaken, og hva vi kan lære av positive erfaringer som er gjort i dette arbeidet.

Radikalisering og voldelig ekstremisme

Prosjektleder: Arnfinn J. Andersen
Periode: 2014-2015
Samarbeid: Med de fire Regionale sentre for vold, traumatisk stress og selvmordsforebygging (RVTS)
Mål: Kompetansebygging og planlegging av framtidig forskning

Posttraumatisk vekst hos barn og foreldre etter traumatiske hendelser

Prosjektleder: Tine Jensen
Medarbeidere: Kristin Alve Glad, Gertrud Sofie Hafstad, Tonje Holt, Silje Mørup Ormhaug
Periode: 2011-2014
Samarbeid: University of North Carolina
Mål: Forstå mer om ettervirkninger av traumatiske hendelser med vekt på vekst og positive endringer.

Posttraumatisk vekst og livskvalitet etter katastrofale hendelser

Prosjektleder: Trond Heir
Medarbeider: Egil Nygaard
Periode: 2011-2014
Mål: Fremskaffe og dokumentere kunnskap om posttraumatisk vekst og livskvalitet etter katastrofale hendelser.

Tsunamiprogrammet Del 1: Opplevelser og reaksjoner hos de som var der. Voksne

Prosjektledere: Trond Heir, Lars Weisæth
Medarbeidere: Ajmal Hussain, Egil Nygaard, Arnfinn Tønnessen
Periode: 2005-2015
Mål: Undersøke psykiske helsekonsekvenser av katastrofeeksponering (2004 tsunami) hos voksne, særlig langtidseffekter og symptomforløp. Identifisere prediktorer for alvorlig psykiske problemer etter tsunamien. Etablere prevalens av forskjellige katastroferelaterte psykiske

sykdomstilstander. Undersøke psykometriske egenskaper ved de norske versjonene av psykiatriske selvrapporteringsinstrumenter.

European Network for Psychosocial Crisis Management – Assisting Disabled in Case of Disaster, EUNAD

Prosjektleder: Trond Heir

Medarbeidere: Marianne Bang Hansen, Randi Saur

Periode: 2013-2014

Samarbeid: Center for Psychotraumatology, Alexianer Krefeld GmbH, Charles University in Prague, University of Southern Denmark, Federal office of civil protection and disaster assistance, Bonn,

Mål: Prosjektets overordnede mål er å få økt kunnskap om forebygging og forberedelse av ulykker og katastrofer for mennesker med sansetap.

Posttraumatisk stress og nevrobiologiske forandringer etter trafikkulykker

Prosjektleder: Trond Heir

Medarbeider: Ines Blix

Periode: 2011-2020

Samarbeid: Oslo Universitetssykehus, Universitetet i Oslo, Kings College London

Mål: Formålet med denne studien er å undersøke forholdet mellom nevrobiologiske endringer i etterkant av en traumatisk hendelse og utvikling av posttraumatiske reaksjoner. Studien har et prospektivt design og vil følge deltakere som har vært utsatt for en trafikkulykke i seks måneder etter hendelsen. Studien vil kombinere et batteri av internasjonalt standardiserte og validerte måleinstrumenter med billeddiagnostikk (MR og funksjonell MR). Deltakerne vil bli testet på tre ulike tidspunkt.

Levekår for veteraner fra Forsvaret og politipersonell

Programleder: Arnfinn J. Andersen

Prosjektleder: Per-Olov Michel

Medarbeidere: Ole Kristian Hjemdal, Tore Wentzel-Larsen

Periode: 2014-2014

Tvungen migrasjon, traumatisering og flyktningehelse

Behandling og rehabilitering av traumatiserte flyktninger

Prosjektleder: Solveig Bergman

Medarbeider: Marianne Opaas

Periode: 2005-2015

Samarbeid: UiO - Psykologisk institutt, psykiatriske poliklinikker, privatpraktiserende psykologer og psykiatere.

Mål: Økt kunnskap om virkninger av ekstrem traumatisering ved studie av det psykologiske og sosiale/kulturelle ved kompliserte posttraumatiske tilstander, hvordan behandlings- og rehabiliteringsopplegg virker inn på utvikling av det posttraumatiske forløp, og hvordan kulturelle og sosiale forhold virker inn på behandling og rehabilitering av ekstremt traumatiserte. Vi vil evaluere behandling og rehabilitering og utvikle en behandlings- og rehabiliteringsmodell, som bygger på tilgjengelig kunnskap og den kunnskapen som utvikles i prosjektet, som kan anvendes i helsevesenet.

Enslige mindreårige asylsøkere: Kartlegging av traumeerfaringer og psykisk helse

Prosjektleder: Tine Jensen

Medarbeidere: Krister Westbye Fjermestad, Lene Beate Granly, Envor M. Bjørge Skårdalsmo

Periode: 2009-2015

Mål: Studien har tre siktemål. Det første siktemålet er å få mer kunnskap om hvilke potensielt traumatiserende opplevelser unge enslige asylsøkere som kommer til Norge har erfart og deres tidligere livssituasjon. Det neste er å få mer kunnskap om hvilke psykiske vansker de har. Det siste siktemålet er å få mer kunnskap om hvordan deres psykiske helseplager utvikler seg over tid etter overflytting til kommuner. Slik kunnskap vil være viktig både for å vurdere det enkelte barnets behandlingsbehov og for planlegging og tilrettelegging av tiltak på omsorgssentrene som mottar unge enslige asylsøkere.

Publikasjoner 2014:

Jensen, T. K., Skårdalsmo, E. M. B., & Fjermestad, K. (2014). Development of mental health problems – a follow-up study of unaccompanied refugee minors. *Child and Adolescent Psychiatry and Mental Health*.

Chatwal, D. C. & Bøe, K. (2014). På sporet av en tapt barndom: En studie av enslige mindreårige asylsøkeres barndom. Hovedoppgave i Psykologi, UiO.

Enslige mindreårige flyktninger i bosettings- og integreringsfasen - med fokus på utdannings- og skolesituasjonen (FUS)

Prosjektleder: Lutine de Wal Pastoor

Medarbeidere: Sofie Haug Changezi, Margrete Aadnanes

Periode: 2010-2015

Samarbeid: Forskere og forskermiljøer (nasjonalt og internasjonalt) i Nordic Network for Research Cooperation on Unaccompanied Refugee Minors (NordURM)

Mål: Økt kunnskap om eksisterende utdannings-, bo- og omsorgstilbud for unge enslige flyktninger (16 år og eldre) i bosettingskommunene. Vi ønsker å få en bedre forståelse av flyktningeungdommenes egne erfaringer, behov og ønsker angående utdannings-, bo- og omsorgstilbud i bosettingsfasen, å kunne belyse hvilke tilbud/tiltak som kan fremme eller hemme flyktningeungdoms muligheter for å gjennomføre et utdanningsløp, samt å øke de involverte fagpersoners bevissthet om unge enslige flyktnings mangfoldige og sammensatte faglige og psykososiale behov.

Publikasjoner 2014:

Pastoor, L. d. W. (2014). The mediational role of schools in supporting psychosocial transitions among unaccompanied young refugees upon resettlement in Norway. *International Journal of Educational Development*. doi:10.1016/j.ijedudev.2014.10.009

Kunst- og Uttrykksterapi (KUT) for nyankomne enslige mindreårige asylsøker gutter ved transittmottak (EXIT - Expressive Art in Transition)

Prosjektleder: Melinda Ashley Meyer

Forskere: Trond Heir, Marianne Jakobsen

Medarbeider: John-Filip Strandmoen

Koordinator: Liv Berit Nyblin Løken

Periode: 2008-2015

Samarbeid: Gunnar Reinsborg, EXA terapeut, Siv Lotherington EXA terapeut og Lars Erik Eide Johansen, prosjektmedarbeider

Mål: Studien har tre mål: Å gi terapeuter opplæring i en tidlig intervensjonsmodell, å implementere denne modellen i vanlige transitt og ordinære mottak og å studere hvorvidt denne intervensjonsmodellen virker bedre enn den vanlige aktivitetspraksis ved transittmottak for å forbygge psykiske problemer og bedre fungering i hverdagen.

Publikasjoner 2014:

Vervliet, M., **Meyer DeMott, M. A., Jakobsen, M., Broekaert, E., Heir, T., & Derluyn, I.** (2014). The mental health of unaccompanied refugee minors on arrival in the host country. *Scandinavian Journal of Psychology*, 55, 33-37. doi:10.1111/sjop.12094

Jakobsen, M., Meyer, M., & Heir, T. (2014). Prevalence of psychiatric disorders among unaccompanied asylumseeking adolescents in Norway. *Clinical Practice and Epidemiology in Mental Health*, 10, 53-58. doi:10.2174%2F1745017901410010053

NordURM, Nordic Network for Research Cooperation on Unaccompanied Refugee Minors

Prosjektleder: Lutine de Wal Pastoor

Periode: 2011-2015

Samarbeid: Forskere og forskermiljøer i Norge, Sverige, Danmark, Finland, Belgia, UK og USA; og med Nordic Network for Research on Refugee Children

Mål: NordURM har blitt tildelt prosjektmidler fra NordForsk for perioden 2011-2015. I prosjektperioden vil vi fremme, etablere og styrke nordisk samarbeid om forskning og forskerutdanning angående enslige

mindreårige flyktninger, samt utvikle forskningstemaer med relevante problemstillinger og initiere nye komparative forskningsprosjekter. Vi ønsker videre å øke forståelsen av enslige mindreårige flyktningers mangfoldige og komplekse behov, samt å få bedre innsikt i ulike nasjonale tiltak.

Andre prosjekter

Evaluering av dødsstedsundersøkelser ved plutselig og uventet spedbarnsdød

Prosjektleder: Pål Kristensen

Periode: 2012-2018

Mål: Målet med studien er å kartlegge hvordan foreldre opplever å delta i dødsstedsundersøkelser. Vi er opptatt av å undersøke generell tilfredshet med ordningen, opplevelse av informasjon før,

underveis og etter at undersøkelsen er gjennomført, kontakten med teamet som står for undersøkelsen, og eventuelle negative/positive reaksjoner knyttet til å delta. Mulige forbedringspunkter på ordningen gis fortløpende til Folkehelseinstituttet.

Utvikling og validering av "Child and Adolescent Trauma Screening Questionnaire" (CATS)

Prosjektleder: Tonje Holt

Medarbeidere: Lene Beate Granly, Tine Jensen, Silje Mørup Ormhaug

Periode: 2014-2016

Samarbeid: Lutz Goldbeck, Professor ved Universitetet i Ulm. Lucy Berliner ved Harborview Center for Sexual Assault and Traumatic Stress i Seattle. Elizabeth C. Risch ved Universitetet i Oklahoma.

Publikasjoner 2014

Bøker

Lien, I. L. (2014). *Pathways to gang involvement and drug distribution: Social, environmental, and psychological factors*. Cham: Springer.

Bidrag i antologier

Grøvdal, Y. (2014). Ofre for vold - og ofre for straffesaksfokus. I K. Narud (red.), *Vold mot kvinner* (s. 331-351). Oslo: Cappelen Damm Akademisk.

Hjemdal, O. K. (2014). Vold mot kvinner – definisjoner, forekomst og risikofaktorer.... I K. Narud (red.), *Vold mot kvinner* (s. 19-36). Oslo: Cappelen Damm Akademisk.

Meyer De Mott, M. A. (2014). Breaking the silence: Expressive arts as testimony. In G. Overland, E. Guribye, B. & Lie (Eds.), *Nordic work with traumatised refugees: Do we really care* (pp. 192-200). Cambridge Scholars publishing.

Renshaw, T. L., Furlong, M. J., Dowdy, E., Rebelez, J., Smith, D. C., O'Malley, M. D., . . .
Strøm, I. F. (2014). Covitality: A synergistic conception of adolescents' mental health. In M. J. Furlong, R. Gilman & E. S. Huebner (Eds.), *Handbook of positive psychology in schools* (pp. 12-32). New York: Routledge.

Skjørten, K. (2014). Betydningen av etnisitet og kultur i foreldretvister om bosted og samvær. I A. Hellum & J. Köhler-Olsen (red.), *Like rettigheter - ulike liv: Rettslig kompleksitet i kvinne-, barne- og innvandrerperspektiv* (s. 133-149). Oslo: Gyldendal Juridisk.

Øverlien, C. (2014). Barn som opplever vold mot mor – definisjoner, konsekvenser og behov for hjelp. I K. Narud (Red.), *Vold mot kvinner* (s. 161-173). Oslo: Cappelen Damm Akademisk.

Rapporter + doktorgradsavhandlinger

Grøvdal, Y., Saur, R., & Skaalerud, A. R. (2014). *En velvillig og oppmerksom tilhører: Mennesker som har vært utsatt for vold og deres møte med hjelpeapparatet og politiet*. Oslo: Nasjonalt kunnskapssenter om vold og traumatisk stress. (Rapport 2/2014).

Holt, T. (2014). *Parental emotional reactions and their role in therapy for traumatized children and adolescents. A Norwegian treatment study with traumatized children and adolescents*. Department of Psychology, Faculty of Social Sciences, University of Oslo. (Doktorgradsavhandling).

Kruse, A., & Bergman, S. H. (2014). *"Jeg kan jo ikke kalle det noe annet enn vold..": En forskningsoversikt og en intervjustudie om mødres vold mot barn*. Oslo: Nasjonalt kunnskapssenter om vold og traumatisk stress. (Rapport 4/2014).

Myhre, M. C. (2014). *Infants and Toddlers at risk: Injuries, abuse and behavioural problems*. Faculty of medicine, Universitetet i Oslo. (Doktorgradsavhandling).

NKVTS (2014). *Utbredelse av kjønnslemlestelse I Norge: Registeranalyse*. Oslo: Nasjonalt kunnskapssenter om vold og traumatisk stress, Damvad.

Sommerfeldt, M. B., Hauge, M. I., & Øverlien, C. (2014). *Minoritetsetniske barn og unge og vold i hjemmet. Utsatthet og sosialfaglig arbeid*. Oslo: Nasjonalt kunnskapssenter om vold og traumatisk stress. (Rapport 3/2014).

Strøm, I. F. (2014). *Violence in adolescence and later work marginalization?: A prospective study of physical violence, sexual abuse and bullying in 15-year-olds and marginalization from work in young adulthood*. Institute of Clinical Medicine, Faculty of Medicine, University of Oslo. (Doktorgradsavhandling)

Thoresen, S., & Hjemdal, O. K. (Red.) (2014). *Vold og voldtekt i Norge. En nasjonal forekomststudie av vold i et livsløpsperspektiv*. Oslo: Nasjonalt kunnskapssenter om vold og traumatisk stress. (Rapport 1/2014).

Vitenskapelige artikler

Alisic, E., Zalta, A., van Wesel, F., Larsen, S., **Hafstad, G. S.**, Hassanpour, K., & Smid, G. (2014). Rates of post-traumatic stress disorder in trauma-exposed children and adolescents: Meta-analysis. *British Journal of Psychiatry*, 204, 335-340. doi:10.1192/bjp.bp.113.131227

Arnberg, F. K., **Michel, P. O.**, & Johannesson, K. P. (2014). Properties of Swedish posttraumatic stress measures after a disaster. *Journal of Anxiety Disorders*, 28(4), 402-409.

Askeland, I. R., & Heir, T. (2014). Psychiatric disorders among men voluntarily in treatment for violent behaviour: A cross-sectional study. *BMJ Open*, 4(4). doi:10.1136/bmjopen-2013-004485

Birkeland, M. S., Hafstad, G. S., Blix, I., & Heir, T. (2014). Latent classes of posttraumatic stress and growth. *Anxiety, Stress & Coping: An international journal*. doi:10.1080/10615806.2014.956097

Blix, I., Birkeland, M. S., Hansen, M., & Heir, T. (2014). Posttraumatic growth and centrality of event: A longitudinal study in the aftermath of the 2011 Oslo bombing. *Psychological Trauma*. doi:10.1037/tra0000006

Blix, I., Solberg, Ø., & Heir, T. (2014). Centrality of event and symptoms of posttraumatic stress disorder after the 2011 Oslo bombing attack. *Applied Cognitive Psychology*. doi:10.1002/acp.2988

Blaauw, B. A., **Dyb, G.**, Hagen, K., Holmen, T. L., Linde, M., **Wentzel-Larsen, T.**, & Zwart, J. A. (2014). Anxiety, depression and behavioral problems among adolescents with recurrent headache: The Young-HUNT study. *Journal of Headache and Pain*, 15(38). doi:10.1186/1129-2377-15-38

Dittmann, I., & **Jensen, T. K.** (2014). Giving a voice to traumatized youth-Experiences with Trauma-Focused Cognitive Behavioral Therapy. *International Journal of Child Abuse & Neglect*, 38(7), 1221-1230. doi:10.1016/j.chiabu.2013.11.008

Dyb, G., Jensen, T. K., Glad, K. A., Nygaard, E., & **Thoresen, S.** (2014). Early outreach to survivors of the shootings in Norway on the 22nd of July 2011. *European Journal of Psychotraumatology*, 5. doi:10.3402/ejpt.v5.23523

Dyb, G., Jensen, T. K., Nygaard, E., Ekeberg, Ø., Diseth, T. H., **Wentzel-Larsen, T.**, & **Thoresen, S.** (2014). Post-traumatic stress reactions in survivors of the 2011 massacre on Utøya Island, Norway. *British Journal of Psychiatry*, 204(5), 361-367. doi:10.1192/bjp.bp.113.133157

Dyb, G., & Olf, M. (2014). Understanding terror and violence in the lives of children and adolescents. *European Journal of Psychotraumatology*, 5. doi: 10.3402/ejpt.v5.25121

- Evang, A., & **Øverlien, C.** (2014). 'If you look, you have to leave': Young children regulating research interviews about experiences of domestic violence. *Journal of Early Childhood Research*. doi: 10.1177/1476718X14538595
- Glad, K. A., **Jensen, T. K.**, & **Dyb, G.** (2014). "Er det hjelp du har savnet etter terroranslaget på Utøya?" : Foreldrene forteller. *Tidsskrift for Norsk Psykologforening*, 51(7), 537-545.
- Hafstad, G. S.**, **Dyb, G.**, **Jensen, T. K.**, Steinberg, A. M., & Pynoos, R. S. (2014). PTSD prevalence and symptom structure of DSM-5 criteria in adolescents and young adults surviving the 2011 shooting in Norway. *Journal of Affective Disorders*, 169(1), 40-46. doi:10.1016/j.jad.2014.06.055
- Herland, M. D., **Hauge, M. I.**, & Helgeland, I. M. (2014). Balancing fatherhood: Experiences of fatherhood among men with a difficult past. *Qualitative Social Work*, 1-17. doi:10.1177/1473325014528737
- Holt, T.**, Cohen, J., Mannarino, A., & **Jensen, T. K.** (2014). Parental emotional response to children's traumas. *Journal of Aggression, Maltreatment & Trauma*, 1057-1071. doi:10.1080/10926771.2014.953717
- Holt, T.**, **Jensen, T. K.**, & **Wentzel-Larsen, T.** (2014). The change and the mediating role of parental emotional reactions and depression in the treatment of traumatized youth: Results from a randomized controlled study. *Child and Adolescent Psychiatry and Mental Health*, 8(1). doi:10.1186/1753-2000-8-11
- Hukkelberg, S. S., **Ormhaug, S. M.**, **Holt, T.**, **Wentzel-Larsen, T.**, & **Jensen, T. K.** (2014). Diagnostic utility of CPSS vs. CAPS-CA for assessing posttraumatic stress symptoms in children and adolescents. *Journal of Anxiety Disorders*, 28(1), 51-56. doi:10.1016/j.janxdis.2013.11.001
- Jakobsen, M.**, **Meyer, M.**, & **Heir, T.** (2014). Prevalence of psychiatric disorders among unaccompanied asylumseeking adolescents in Norway. *Clinical Practice and Epidemiology in Mental Health*, 10, 53-58. doi:10.2174%2F1745017901410010053
- Jensen, T. K.**, **Holt, T.**, **Ormhaug, S. M.**, Egeland, K., **Granly, L.**, Hoaas, L. E. C., Hukkelberg, S. S., **Indregard, T.**, Stormyren, S., & **Wentzel-Larsen, T.** (2014). A randomized effectiveness study comparing trauma-focused cognitive behavioral therapy with therapy as usual for youth. *Journal of clinical Child and Adolescent Psychology*, 43(3), 356-369. doi:10.1080/15374416.2013.822307
- Jensen, T. K.**, **Thoresen, S.**, & **Dyb, G.** (2014). Coping responses in the midst of terror: The 22 July 22 terror attack at Utøya island in Norway. *Scandinavian Journal of Psychology*, 56(1), 45-52. doi:10.1111/sjop.12182
- Jensen, T. K.**, Skårdalsmo, E. M. B., & Fjermestad, K. (2014). Development of mental health problems – a follow-up study of unaccompanied refugee minors. *Child and Adolescent Psychiatry and Mental Health*. doi:10.1186/1753-2000-8-29
- Jepsen, E. K. K., Langeland, W., & **Heir, T.** (2014). Early traumatized inpatients high in psychoform and somatoform dissociation: Characteristics and treatment response. *Journal of Trauma & Dissociation*, 15(5), 572-587. doi:10.1080/15299732.2014.924461
- Jepsen, E. K. K., Langeland, W., Sexton, H., & **Heir, T.** (2014). Inpatient treatment for early sexually abused adults: A naturalistic 12-month follow-up study. *Psychological Trauma*, 6(2), 142-151. doi:10.1037/a0031646

- Kilmer, R. P., Gil-Rivas, V., Griese, B. M., Hardy, S., **Hafstad, G. S.**, & Alisic, E. (2014). Posttraumatic growth in children and youth: Clinical implications of an emerging research literature. *American Journal of Orthopsychiatry*, 84(5), 506-518.
- Kristensen, P.**, Weisæth, L., Hussain, A., & **Heir, T.** (2014). Prevalence of psychiatric disorders and functional impairment after loss of a family member: A longitudinal study after the 2004 tsunami. *Depression and Anxiety*. doi:10.1002/da.22269
- Laugerud, S.** (2014). Juss og juks - igjen? Om uavhengighet og likestilling i krisesenterloven. *Tidsskrift for kjønnsforskning*, 38(3/4), 287-301.
- Lien, I. L.**, & **Schultz, J. H.** (2014). Interpreting signs of female genital mutilation within a risky legal framework. *International Journal of Law, Policy and the Family*, 28(2), 194-211. doi:10.1093/lawfam/ebu002
- Lunde, I. B.**, & Sagbakken, M. (2014). Female genital cutting in Hargeisa, Somaliland: Is there a move towards less severe forms?. *Reproductive Health Matters*, 22(43), 169-177. doi:10.1016/S0968-8080(14)43759-5
- Myhre, M.**, **Dyb, G.**, **Wentzel-Larsen, T.**, Grøgaard, J., & **Thoresen, S.** (2014). Maternal childhood abuse predicts externalizing behaviour in toddlers: A prospective cohort study. *Scandinavian Journal of Public Health*, 42(3), 263-269. doi:10.1177/1403494813510983
- Ormhaug, S. M.**, **Jensen, T. K.**, **Wentzel-Larsen, T.**, & Shirk, S. R. (2014). The therapeutic alliance in treatment of traumatized youths: Relation to outcome in a randomized clinical trial. *Journal of Consulting and Clinical Psychology*, 82(1), 52-64. doi:10.1037/a0033884
- Pastoor, L. d. W.** (2014). The mediational role of schools in supporting psychosocial transitions among unaccompanied young refugees upon resettlement in Norway. *International Journal of Educational Development*. doi:10.1016/j.ijedudev.2014.10.009
- Rosendal, S., Mortensen, E., Andersen, H., & **Heir, T.** (2014). Use of health care services before and after a natural disaster among survivors with and without PTSD. *Psychiatric Services*, 65(1), 91-97. doi:10.1176/appi.ps.201200535
- Schultz, J. H.**, & **Lien, I. L.** (2014). Cultural protection against traumatic stress: Traditional support of children exposed to the ritual of female genital cutting. *International Journal of Women's Health*, 6, 207-219. doi:10.2147/IJWH.S51988
- Schultz, J. H.**, **Langballe, Å.**, & Raundalen, M. (2014). Explaining the unexplainable: Designing a national strategy on classroom communication concerning the 22 July terror attack in Norway. *European Journal of Psychotraumatology*, 5(22758).
- Shultz, J. M., **Thoresen, S.**, Flynn, B. W., Muschert, G. W., Shaw, J. A., Espinel, Z., . . . Cohen, A. M. et al. (2014). Multiple vantage points on the mental health effects of mass shootings. *Current Psychiatry Reports*, 16, 469-486. doi:10.1007/s11920-014-0469-5
- Skjørten, K.** (2014). Foreldretvister - og økt vektlegging av barns synspunkter. *Tidsskrift for familierett, arverett og barnevernrettslige spørsmål*, 12(2).
- Stensland, S.**, **Thoresen, S.**, **Wentzel-Larsen, T.**, & **Dyb, G.** (2014). Interpersonal violence and overweight in adolescents: The HUNT study. *Scandinavian Journal of Public Health*. doi:10.1177/1403494814556176

Stensland, S., Thoresen, S., Wentzel-Larsen, T., Zwart, J. A., & Dyb, G. (2014). Recurrent headache and interpersonal violence in adolescence: The roles of psychological distress, loneliness and family cohesion: The HUNT study. *The Journal of Headache and Pain*. doi:10.1186/1129-2377-15-35

Strøm, I. F., Thoresen, S., Wentzel-Larsen, T., Sagatun, Å., & Dyb, G. (2014). A prospective study of the potential moderating role of social support in preventing marginalization among individuals exposed to bullying and abuse in junior high school. *Journal of Youth and Adolescence*, 43(10), 1642-1657. doi:10.1007/s10964-014-0145-4

Thoresen, S., Jensen, T. K., & Dyb, G. (2014). Media participation and mental health in terrorist attack survivors. *Journal of Traumatic Stress*. doi:10.1002/jts.21971

Thoresen, S., Jensen, T. K., Wentzel-Larsen, T., & Dyb, G. (2014). Social support barriers and mental health in terrorist attack survivors. *Journal of Affective Disorders*, 156, 187-193. doi:10.1016/j.jad.2013.12.014

Vervliet, M., **Meyer DeMott, M. A., Jakobsen, M., Broekaert, E., Heir, T., & Derluyn, I.** (2014). The mental health of unaccompanied refugee minors on arrival in the host country. *Scandinavian Journal of Psychology*, 55, 33-37. doi:10.1111/sjop.12094

Øverlien, C., & Selvik, S. (2014). Children with multiple stays at Nordic refuges for abused women: Conclusions, challenges and causes for concern. *Nordic Social Work Research*. doi: 10.1080/2156857X.2014.982158

Aakvaag, H. F., Thoresen, S., Wentzel-Larsen, T., Røysamb, E., & Dyb, G. (2014). Shame and guilt in the aftermath of terror: The Utøya Island study. *Journal of Traumatic Stress*, 27(5), 618-621. doi:10.1002/jts.21957

Nasjonalt kunnskapssenter om vold og traumatisk stress AS (NKVTS) ble stiftet 17. november 2003. Selskapet er et datterselskap av UNIRAND AS, som er heleid av Universitet i Oslo.

Senterets formål er å styrke kunnskap og kompetanse om vold og traumatisk stress. Senterets oppgaver er forskning, utviklingsarbeid, utdanning, veiledning, rådgivning og formidling.

Besøksadresse: Gullhaugveien 1-3, 5 etg, 0484 Oslo

Postadresse: Pb 181 Nydalen, 0409

Tlf.: +47 22 59 55 00

Faks: +47 22 59 55 01

e-post: postmottak@nkvts.unirand.no

Org. nr.: 986 304 096